

**AZ ACHERON BARLANGKUTATÓ SZAKOSZTÁLY
2006. ÉVI
KUTATÁSI JELENTÉSE**

ACHERON

Budapest 2006. december

TARTALOMJEGYZÉK

Az Acheron Barlangkutató Szakosztály (<i>Kárpát J.</i>)	2.oldal
Öslények a Mátyás-hegyi barlang agyagjában (<i>Czirbik S.</i>)	4.oldal
Mátyás-hegyi barlang kutatása (<i>Szin A.</i>)	6.oldal
A Gyurkó-lápai-barlang kutatása és térképezése (<i>Szin A.</i>)	13.oldal
Egyéb kutatások (<i>Szin A.</i>)	18.oldal
Barlangi Túravezetői Tanfolyam (<i>Bátri L.</i>)	19.oldal
Egy hét a Magas-Tátrában! (<i>Czirbik S.</i>)	22.oldal
Monte Rosa (<i>Makács Gábor</i>)	36.oldal

AZ ACHERON BARLANGKUTATÓ SZAKOSZTÁLY

Írta: Kárpát József

Barlangkutató csoportunk **1982 óta** működik a Magyar Karszt és Barlangkutató Társulaton belül, kezdetben a Kelenföldi Tömegsport Egyesület, majd a Rózsadombi Kinizsi Barlangkutató és hegymászó Sportegyesület szakosztályaként.

Elsősorban barlangok feltáró kutatásával, dokumentációkészítéssel és barlangi túrázással foglalkozunk.

Hivatalos nevünk és címünk: Rózsadombi Kinizsi Barlangkutató és Hegymászó Sportegyesület, Acheron Barlangkutató Szakosztály
Budapest 1024 Keleti Károly u. 15/a.

Megbeszéléseinket csütörtökönként 18.00-tól a II. Keleti K. u. 15. alatti irodahelyiségben tartjuk, ahol a programok, tervek megbeszélése, tagtársainkkal való egyeztetése történik.

Jelentősebb eredményeink megalakulásunk óta:

- A balatonedericsi **Csodabogyós-barlang felfedezése** szakosztályunk történetének legnagyobb eredményének tekinthető. Az 1990. évi felfedezés óta **3900 méter hosszan és 112 méter** mélységig általunk feltárt járatrendszer a Dunántúl legnagyobb, és cseppkőképződményekben leggazdagabb barlangja. Kutatását azóta is folytatjuk.
- Budapesten a **Mátyás-hegyi-barlangban** sokéves munka árán 750 méternyi új szakaszt fedeztünk fel, 2001. decemberében pedig (a Bekey csoporttal együttműködve) feltártuk a **Pál-völgyi- és Mátyás-hegyi-barlang közötti összeköttetést is, amellyel a barlang hossza elérte a 20 km-t!**
- A 2006-os évben pedig részleges feltérképezés után is már közel **200 méter** új rész feltárását könyvelhetjük el a **Keleti Omladékos-ban**
- A Hévíz közelében levő **Cserszegtomajon** – a már régebb óta ismert kútbarlangban 1500 méternyi új járatot tártunk fel, amely kialakulása és ásványkitöltése szempontjából egyedülálló geológiai érdekesség. Szintén e községben, egy magánház kútjából jutottunk be az Acheron-kútbarlang 220 m hosszú járatába, amelynek különlegességét limonitcseppkövei jelentik.
- Ürömon a 90-es években egyfelhagyott mészkőbány hasadékan át fedeztük fel a 76 m mély, 330 méter hosszúságú, kristályképződményekben rendkívül gazdag **Amfiteátrum-barlangot**, amely lenyúl az aktív karsztvízszintig, egy földalatti tavat képezve.
- A **Bükkben** jelentős eredményeket értünk el a kolosszális méretű barlangtermet rejtő Szamentu-barlang kutatásában és 2003-2004-ben áttörő sikert hozott a szintén itt található **Lengyel-barlang** kutatása is, ahol több, mint kétszeresére sikerült növelni a barlang méretét, mind járáthossz, mind pedig a mélységét illetően. E térségben számos víznyelő és barlangindikáció kutatásával foglalkozunk.
- A barlangok **térképezése** terén különösen sok eredményt mutathatunk fel. Hazánk számos nagy barlangrendszerének részletes térképanyagát készítettük el, amelyek azóta számos kiadványban és könyvben láttak napvilágot.
(Mi készítettük a Mátyás-hegyi-, József-hegyi-, Ferenc-hegyi-, Cserszegtomaji-, Csodabogyós-, Bátori-, Jávorkúti-barlangok térképeit, nem szólva a Bakony, Pilis, Aggteleki-karszt és Bükk több száz kisebb-nagyobb barlangjának térképezéséről)

- A tudományos vizsgálatok terén elsősorban **barlangklimatológiai és geológiai** témakörben tevékenykedtünk. Sokéves adatsorral rendelkezünk a budai barlangok klímaviszonyairól, ami a Szemlő-hegyi-barlang légúti betegek számára kialakított terápiás hasznosításához is alapanyagot szolgáltatott. Számos topográfiai és geológiai tanulmányt készítettünk a Dunántúl (Bakony és Keszthelyi-hgs.) általunk kutatott barlangvidékeiről is.
Jelenleg részletes **ásványtani vizsgálatokat** végzünk a **Mátyáshegyi-barlangban**, amely máris számos szakmai érdekességet hozott.
- Jelenleg kiemelten kezeljük a budai Mátyáshegyi-barlang kutatását, amely még igen sok meglepetést tartogathat barlangkutató szemmel, és aktívan dolgozunk a bükki Lengyel-barlang ígéretesnek látszó feltáró kutatásán is.

A szakosztály tagjai:

Bardus Béla	Dimény Tibor	Lantos Péter
Bátri László	Horváth László	Németh Ibolya
Bódi Andrea	Jankuly Imre	Makács Gábor
Bódi Tibor	Kárpát József	Szin András
Czirbik Sándor	Kárpáti Ádám	Weinhandl Zsolt

Munkánkról és kutatási eredményeinkről minden évben részletes jelentést készítünk, amely az MKBT-ben és a területileg illetékes természetvédelmi hatóságoknál megtalálható.

Óslények a Mátyás-hegyi barlang agyagjában

Írta : Czirbik Sándor

Bevezető

A 2006-os évben is folytattuk a Mátyás-hegyi barlang agyagjában található óslények vizsgálatát. Ezúttal az új rész bejáratának, a Kokkolitos-átjárónak nevezett szakasz elején található agyagra koncentráltuk erőfeszítéseinket.

Az innen származó agyag igen finom szemcsézetű, bányanedves állapotban szürke, szárazon fehéresszürke színű. A részletesebb elemzés azt mutatja, hogy külsődleges hasonlósága ellenére semmi köze sincs a Kiscelli Agyaghoz.

A vizsgálatok időigényesek és rendkívül fárasztóak, emiatt még csak a kezdeti eredményekről számolhatunk be röviden, de ezek is elgondolkodtatónak tűnnek.

Mintavétel

A barlangi agyagból 40 mm átmérőjű, 130 mm hosszúságú agyagmintát vettünk, kiélezett végű acélcső segítségével. Miután a minta teljesen kiszáradt, megmértük a tömegét és a térfogatát. Ezek 300 grammnak, illetve 163 cm³-nek adódtak, következésképpen agyagunk fajsúlya: 1,84 g/cm³.

Ősmaradványok

Az iszapolást egy 6 cm élhosszúságú, kocka alakú darabbal végeztük. Az iszapolási maradék az eredeti térfogatnak mintegy 6 %-a volt. A benne talált ősmaradványok (zömmel foraminiferák) száma összesen 671 db-nak adódott. Ebből 414 db Globigerina (61,69 %), míg a többi egyéb faj, amelyeknek meghatározásához sajnos nem rendelkezünk elegendő szakismerettel. Ezek azonban összességükben sem teszik ki a Globigerinák számát.

Annyit mindenesetre feltételezhetünk, hogy a Kokkolitos-átjáró agyagja valószínűleg az egykori eocén tenger globigerinás iszapja lehet (még ha áthalmazódott is valamikor).

Ősmaradvány-összetétele nem túlságosan gazdag, miután a fenti adatokból kiszámíthattuk, hogy 1 kg-nyi tömegében 1677 db fosszília található, illetve 1 dm-nyi mennyisége 3145 db-ot tartalmaz. Ez a Kiscelli Agyagban fellelhető mennyiségnek csak töredéke.

Ugyanakkor viszont kokkolitokban rendkívül gazdagnak bizonyult. Mikroszkópi számlálás alapján azt az eredményt kaptuk, hogy minden, 36 µm (azaz 0,036 mm) oldalú kis kockában legalább egy db kokkolit található. Ezek szerint tehát minden köbcentiméterében 21 millió (!) lehet a kokkolitok száma. Úgy tűnik, az átjáró méltónak bizonyult a nevére.

Összehasonlítás:

Természetesen felmerül a kérdés, hogy más agyagok milyen koncentrációban tartalmaznak mikrofossziliákat. A Virágos-nyeregnél a felszínen is található sárga színű, tengeri eredetű globigerinás agyag, amelyben apró ősmaradványokat rendkívül nagy számban lehet kimutatni. Ebből az agyagból is mintát vettünk.

Száraz állapotban fajsúlya 2,22 g/cm-nek adódott. Iszapolási maradéka 20 % (térfogat) volt. Átvizsgáltunk 1/8 cm³ iszapolási maradékot (nagyobb mennyiségre idő híján nem vállalkozhattunk).

A vizsgálat eredményei a következők voltak:

Az ősmaradványok összes száma: 1050 db, ebből Globigerina 409 db (38,95 %). Az adatok ismeretében kiszámítottuk, hogy Virágos-nyereg agyagjának 1 kg-nyi mennyiségében 3 780 000 db fosszília található, illetve 1 dm³-nyi darabja 8 400 000 foraminiferát tartalmaz. Ez tehát foraminiferákban sokkal gazdagabb, mint a Mátyás-hegyi barlangból gyűjtött minta.

Ugyanakkor kokkolitokat is tartalmaz, ezek azonban ritkábban fordulnak elő benne, és szinte csak egyetlen fajuk található. Mennyiségük meghatározása még nem történt meg.

Összefoglalás:

Tapasztaltuk, hogy a különböző helyeken gyűjtött agyagokban előforduló ősmaradványok mennyiségi elemzése érdekes eredményekre vezetett. A sok időt és nagy fáradságot követelő, hosszadalmas munkát azonban érdemes lehet elvégezni, legalábbis a fontosabb agyagfajtákra. A jövőben lépéseket teszünk a Kiscelli agyag hasonló felmérésére is, és esetleg a Mátyás-hegyi barlang többi részéből gyűjtött mintákat is mennyiségi elemzésnek vetjük alá.

Mátyáshegyi barlang kutatása

Írta és fényképezte: Szin András

Keleti Omladékos ág

A barlang feltáró kutatását ebben az évben is tovább folytattuk. Mivel a **Keleti Omladékosban** eddig is jól haladtunk, továbbra is ide fektettük a kutatások fő hangsúlyát. Amellett, hogy igyekeztünk további ismeretlen szakaszokat feltárni, elkezdtük a barlangrész térképezését is.

Feltárásaink eredményeképpen az Ementálból DNy-i irányba haladva bejutottunk egy szép, hévizes oldás formákkal díszített járatrészbe, amit Zsol-teremnek neveztünk el. Nem túl nagy de voltunk már benne öten is. ☺

Innen egy szűk, ablak-szerű nyíláson át egy majdnem függőleges akna alsó harmadába lyukadtunk be. Felfelé meredek agyag és törmelék rézsűn át juthatunk az akna lezárásáig, amit agyagba ágyazott nagy méretű kövek alkotnak. Bontása veszélyes!

1.sz.kép

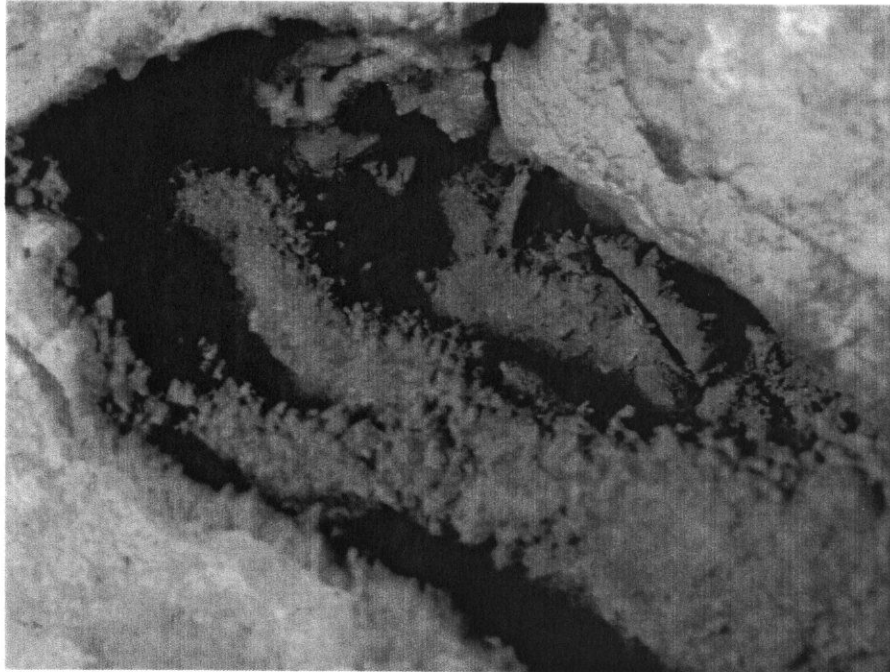
Az alsó rész szálkőben elszűkül, bontani ugyan lehetne de nem túl reményteli. A akna legszélesebb részén kinyújtott karokkal nem lehet a szemközti falakat érinteni. Ezen kívül a Békaszáj utáni szakasztól várható még további ismeretlen járat feltárása de sajnos ott még a le-és kijutás elég nehézkes. Pedig a szűkület utáni részek elég tágasak, bontási lehetőségekkel. Itt még legalább 30 méter feltérképezetlen rész van.

Ami a térképezést illeti, előzetes becsléseinket igazolni látszik a felmérés. Azaz a Kokkolitos átjárótól induló új részt mi 150-200 méterre becsültük és a felmért poligon hossza eddig 177 méter. Azért hangsúlyozom, hogy EDDIG, mert a Zsol-terem még nem lett felmérve és a Keleti Főcsatornáának a végén is lehetne még tovább menni. Ezekén kívül a Delfin teremből indulva az Ikerlyuk felett visszacsatlakozva van még egy oldal járat, ami még nem lett felmérve.

Maga a poligon felmérése igen sok időt vett igénybe, mivel viszonylag rövid – átlag kb 2 méter körüli – hosszokat tudtunk mérni. (1.sz.kép) Van ugyan majdnem 5 méteres hossz is, de csak elvétele és a mérések nagy részét szűk helyeken kellett elvégezni.

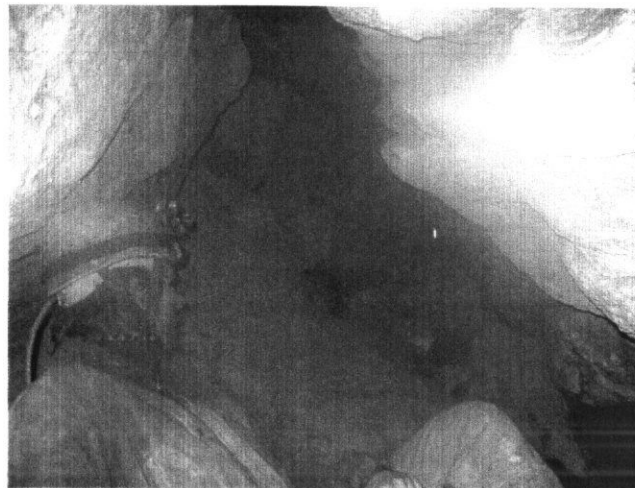
Alaprajzilag nem tudtunk elszakadni az eddig ismert barlangtól, hiszen az új rész elrejtőzik az ismert részek alatt, viszont függőlegesen 25 méterrel jutottunk lejjebb. Ezzel elértük a 141 méteres mélységet. Ilyen mélységet csak a Törmelék labirintusban, a Természetbarát szakasz egyes részei megközelítik, de nem érik el, illetve a Tó és a hozzá vezető úton lehet elérni.

Formailag a járatoknak egyik oldal szálkő fal, a másik többnyire omladék vagy hatalmas kőtömb. Van, ahol visszaoldott mészköves, de vannak nagyon szép formavilágot mutató hévizes oldás formák is.

Tenyérnyi üreg, kalcitokkal bevonva

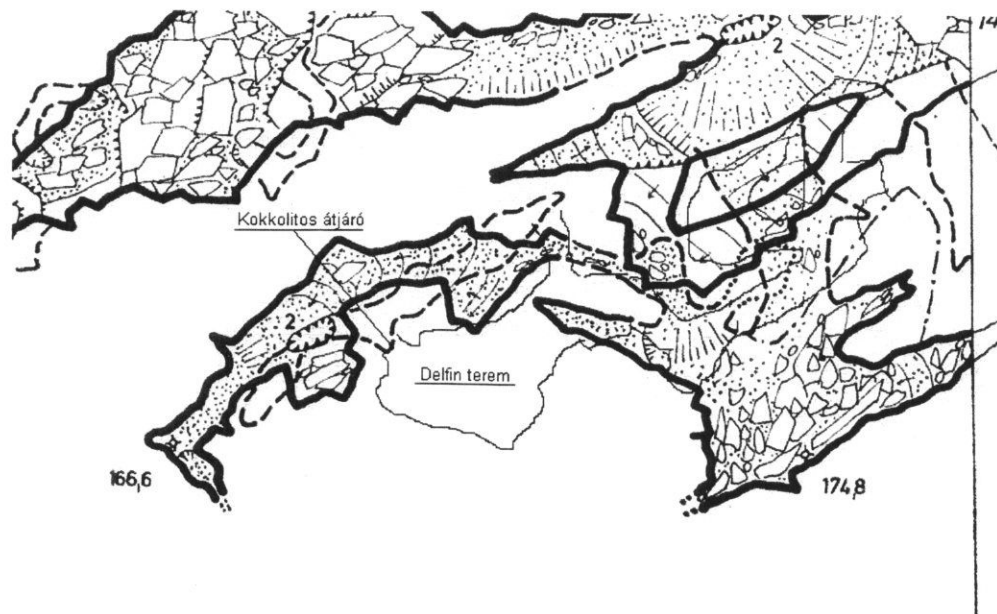
A térképet összevetve a meglévő Mátyás térképpel az látszik, hogy az újonnan feltárt részek illeszkednek az eddig ismert Kelti Omladékos fő folyosójának hasadékára. Igazán szerencsések akkor lennének, ha a Zsol teremből tudnánk DNY-i irányba haladni, de erre eddig nem túl sok esélyt találtunk.

Bontás a végponton

Az eddig felmért részekből térkép készítésére a fő hasadék mentén vállalkoztunk. Így is a többszöri szint egymásra fedések miatt, részleteiben lehet csak jól láthatóan ábrázolni a

barlangot. Az alábbi kép mutatja, hogy 2005-ben hogyan is képzeltük el a régi és az új rész viszonyát.

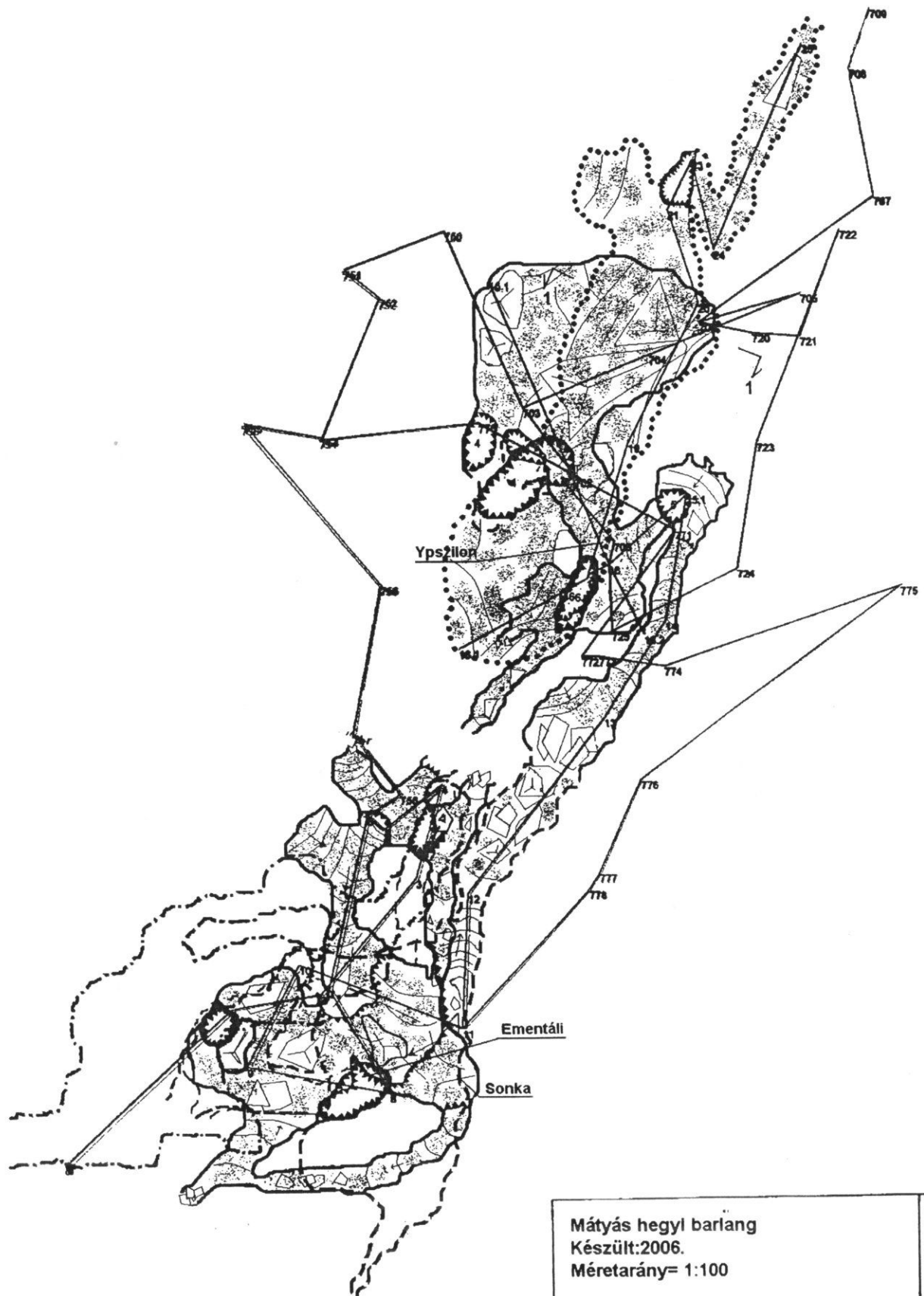
Aztán a térképezés előre haladtával egyre inkább bontakozott ki a kép. Jól látszik a többszörös takarás ezért részleteiben is, szintenként közöljük az alaprajzi részeket.

A meglévő részhez a Kokkolitos átjárón át a Delfin terem csatlakozik.

A Delfin terem alatt található az Ementáli, alatta a Sonka és ÉK-i irányban elhúzva az Ypszilon .

A legalján eddigi ismereteink alapján a Keleti Főcsatorna található.

Keleti Omladékos-ÚJ RÉSZ

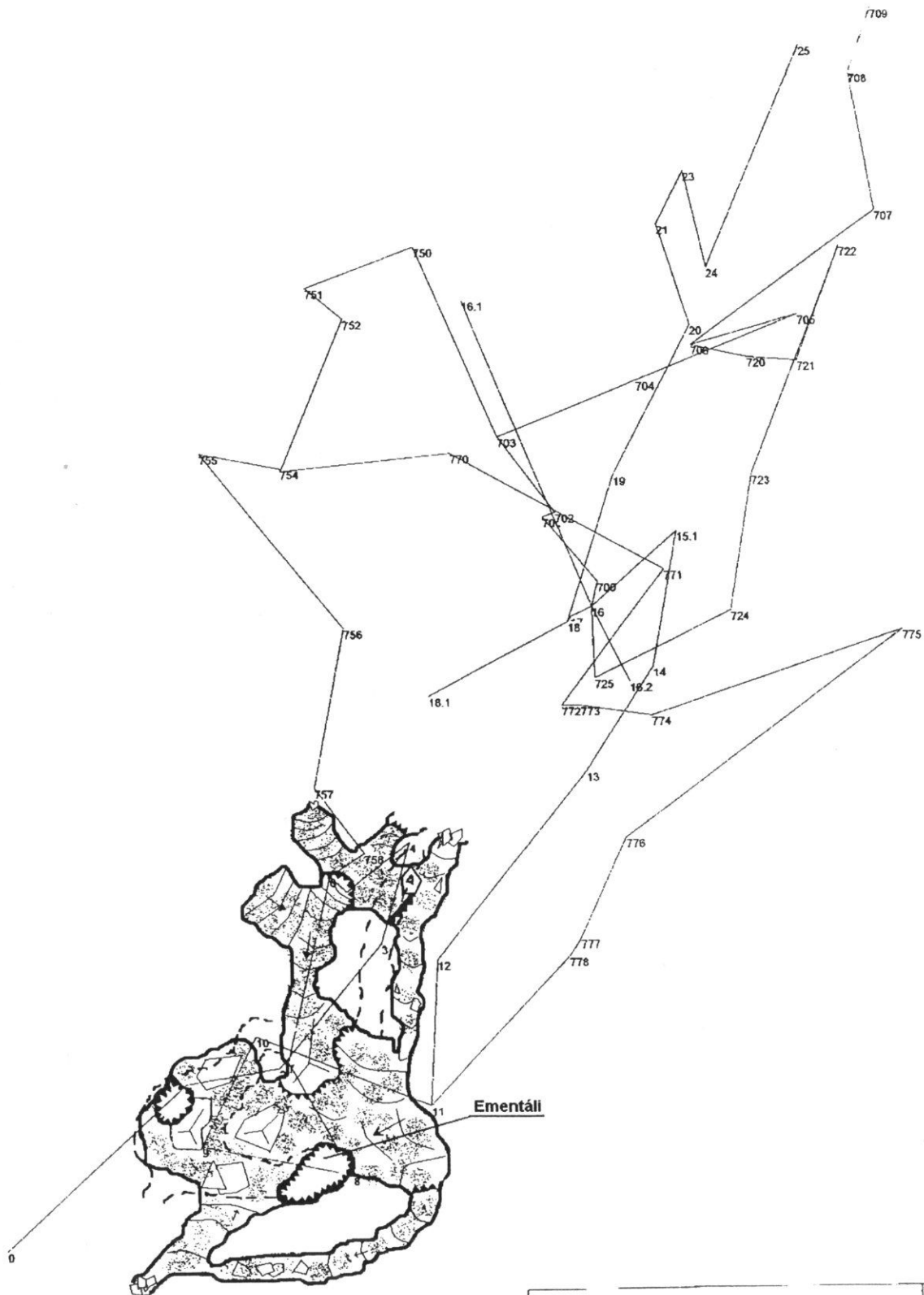

Mátyás hegyi barlang
Készült: 2006.
Méretarány= 1:100

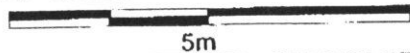

5 m

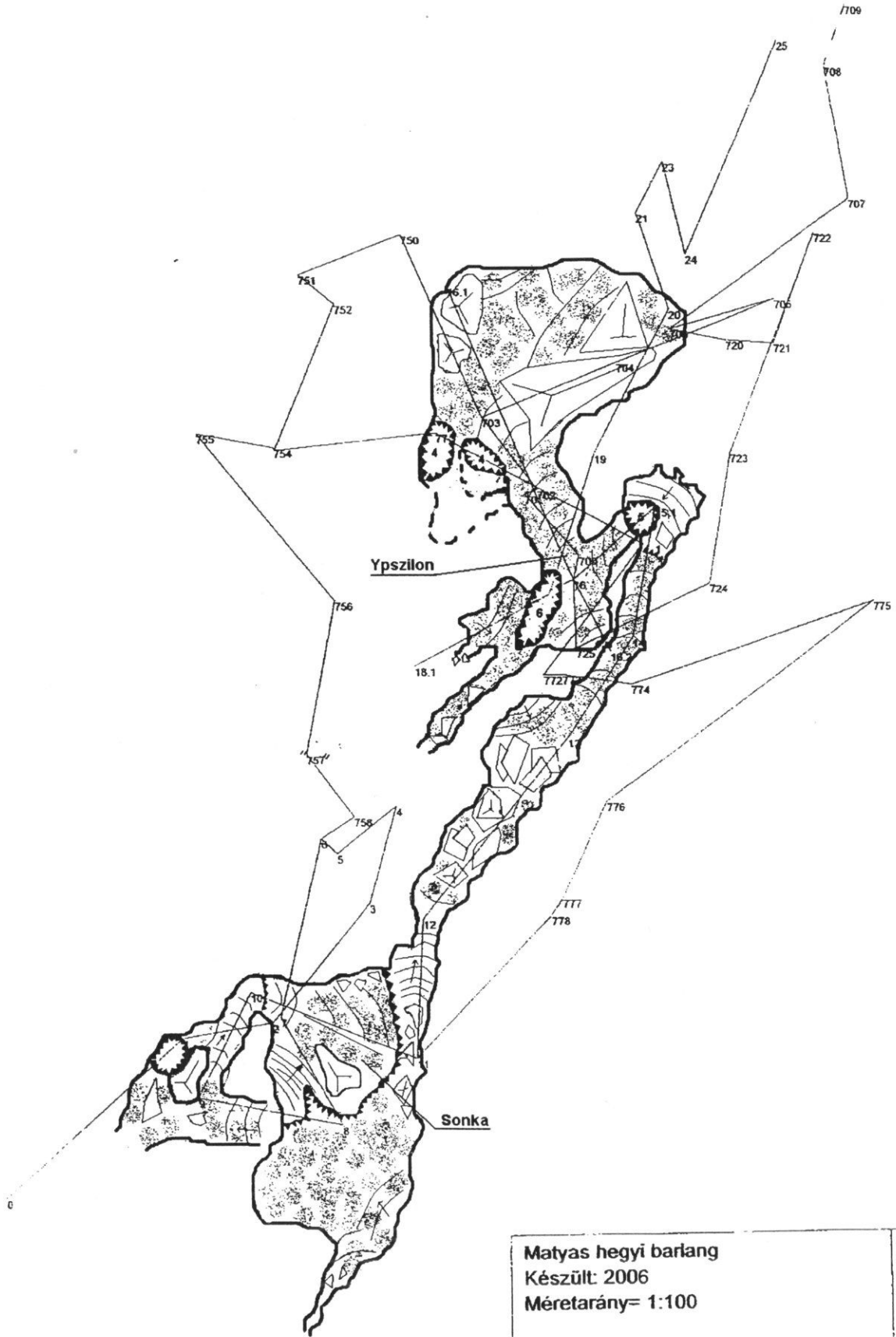
Ementáli

Matyas hegyi barlang
Készült: 2006
Méretarány= 1:100

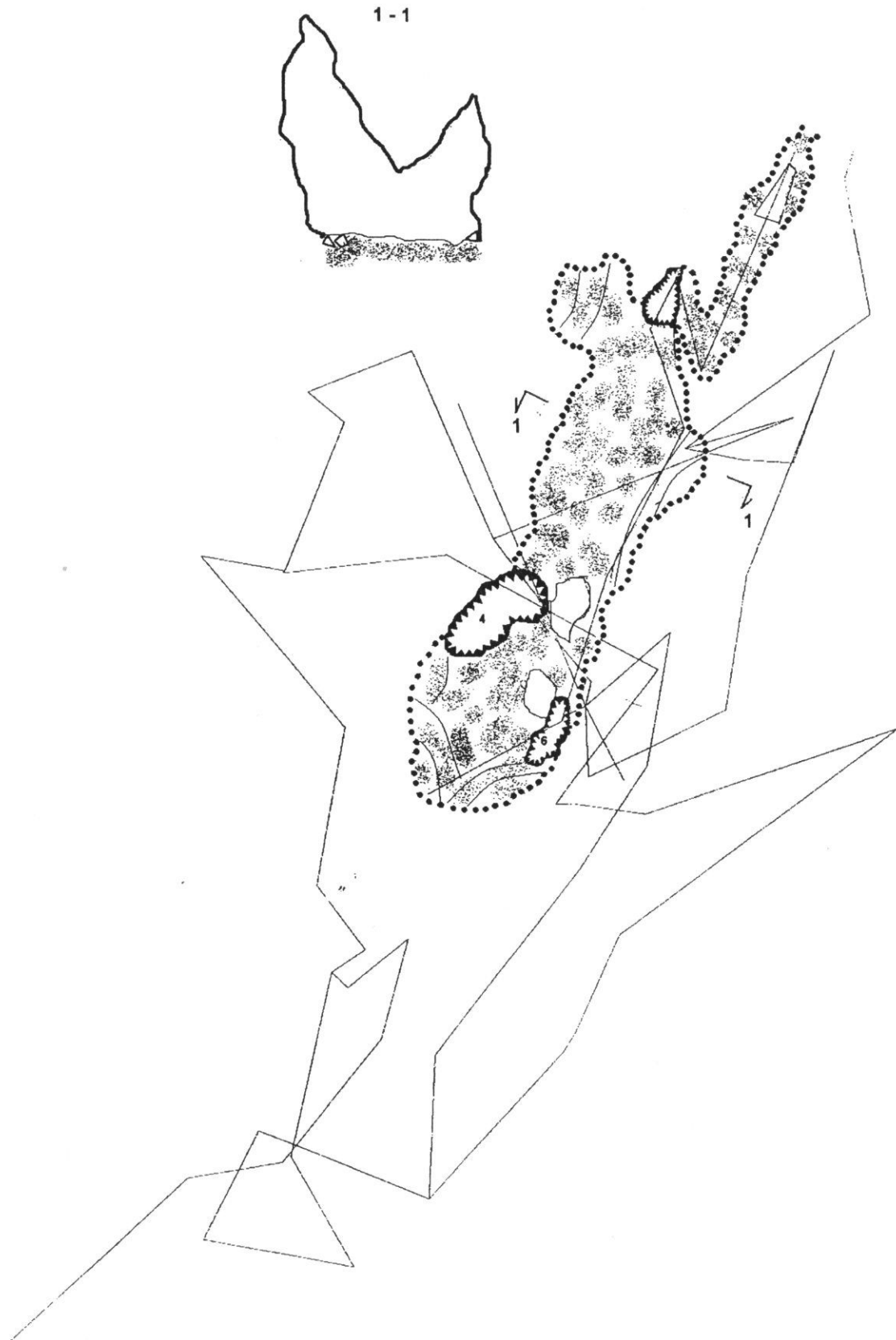
Sonka - Ypszilon

Matyas hegyi barlang
Készült: 2006
Méretarány= 1:100

Keleti Főcsatorna

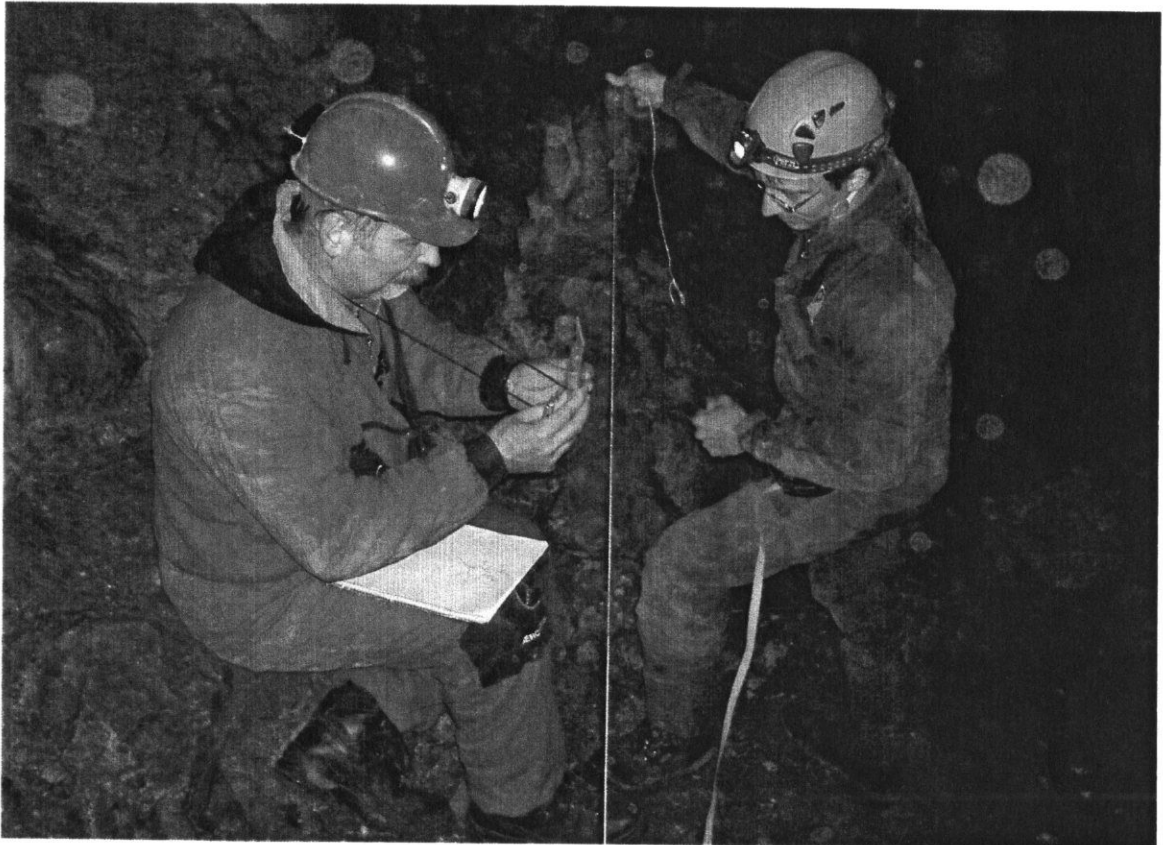

Matyas hegyi barlang
Készült: 2006
Méretarány= 1:100

A Gyurkó-lápai-barlang kutatása és térképezése

Írta és fényképezte: Szin András

A Gyurkó-lápai-barlang kutatása

Hagyomány szerint, mint minden évben, idén is nekiláttunk a barlang feltáró kutatásának. Korábban már a Piszóár felső végpontján egy szűk, nehezen megközelíthető lyukon keresztül bedobott kövek sejteni engedték, hogy ott egy tágasabb résznek kell lennie, de bontásával nem kísértettük a sorsot. A tavalyi eredménytelen kísérletek azonban ide hajtottak minket. Szerencsére nem eredménytelenül.

Először egy digitális fényképezőgéppel „kukkantottunk be” a lyukon.(1.sz.kép)

1.sz.kép

A képet csak fej fölé emelt fényképezőgéppel, találmra készítettük. A második próbálkozás már jobban sikerült.

2.sz.kép

Ezen már jól lehetett látni a tágas üreget és azt is, hogy még képződmények is vannak benne.

Miután a barlang megmutatta elrejtett bájait, nagyon óvatosan elkezdtek a feltárást. Leginkább arra kellett figyelni, hogy a bejáratától balra eső részek, miután megbolygattuk, nehogy a nyakunkba szakadjon. Sikerült annyira kitágítani a lyukat, hogy nagyon óvatosan be lehessen kúszni. A várt eredmény azonban elmaradt. Nem egy tátongó szakadék szélén álltunk, hanem egy szálkó hasadékban, aminek az alját a fentről lezuhanó kövek alkotják. A hasadék tetejét meg szokás szerint nagy méretű kövek alkotják. Köztük előrejutni nem lehet, bontásuk életveszélyes.

3.sz.kép

A **3.sz képen** látszik, hogy azért nem csúnya ez az új rész! Található benne álló és függő cseppkő, cseppkőzászló, heliktit is. A jobbról jövő, cseppkő kéreggel bevont törmelék kúp felett még van legalább 3-4 méter, ahova fel lehet mászni. Ebből a nézetből a hátunk mögött pedig nyílik egy hasadék, amin át egy meglehetősen összetöredezett omladék zónába juthatunk. Itt több helyen is bontottunk, a kövek hullnak lefelé, de hogy hol a vége azt nem tudjuk. Azt mindenesetre ki tudtuk zárni, hogy a hulló kövek nem a Fejenállós részbe esnek.

Balra pedig van egy hasadék, ahol egy beékelődött kő egyelőre elzárja a továbbjutás lehetőségét, pedig az irány igen kecsegtető.

Később sajnos rá kellett jönnünk, hogy az új rész bejárat zónájának álfeneke annyira nem stabil, hogy egy rossz mozdulatra gyilkos méretű kövek indulhatnak meg. Ezért aztán nekiláttunk, hogy amennyire csak lehet, stabilizáljuk a zónát. Azokat a köveket, amik ki akartak mozdulni, egyenként leemeltük, végül egy 150 kilós szikla is levált az omladékból. Ahonnan kijött ott úgy tűnik, hogy megállt a kövek mozgása, de ahova lezuhan – Elefántház feletti omladék – elég nagy kavarodást okozott. Amíg ott voltunk további mozgás nem volt a kövek között de legközelebb a Piszóárba való felmászásnál egyenként kell a kötőbök helyzetét megvizsgálni, nem történt-e időközben elmozdulás.

A Gyurkó-lápai-barlang felmérése

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság megbízásából (Üi.sz.: szerződése alapján) a Bükk hegység területén található Gyurkó-lápai-barlang (kataszteri száma: 5361/42) felmérését az RKS Acheron Barlangkutató Szakosztály végezte el 2006 május 6-7-án. A felmérést Kárpát József vezette.

A megbízás a barlang teljes felmérésre vonatkozott. A barlang teljes hossza (173,25m). A barlangban található Elefántház nevű teremben egy kötélletrát szereltünk be, melyet állandó használatra bent is hagyunk.

A felmért szakaszok az alábbiak szerint oszlanak meg:

A felmért szakasz összesen: **181,25 m** (2006. 05. 06-07.)
Legnagyobb mélység: **39,312 m**

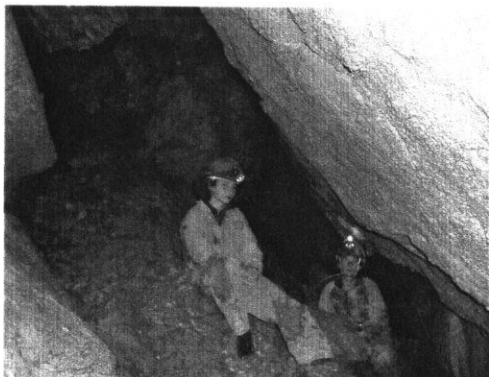
Szakaszonként:

A Nagyterem: 66,56 m

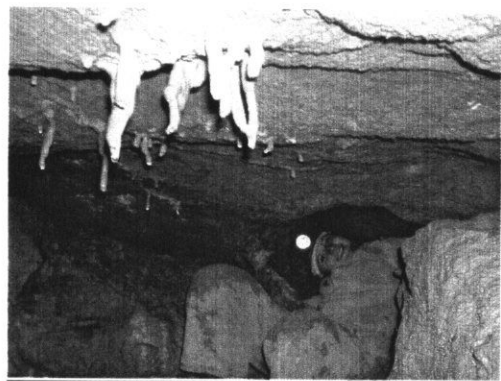
A 2002 után feltárt új rész: 106,69 m

A felmért és bezárt poligonkör hibaértéke

A felmérésben összesen 64 db poligon szakaszt mértünk fel.

Elefántház

Tölcsér teteje

A felmérés módszere

A poligon pontok az új rész Elefántház feletti részében fehér festékekkel lettek megjelölve. A lejjebb eső részekben a hely szűkösége miatt nem volt értelme festékekkel jelölni, mert a surlódó overálok ledörzsölnék illetve a barlangnak ez a része rendkívül sáros, vizes így a jelek igen hamar eltűnnének. A mérést nyúlásmentes műanyag-mérőszalaggal és 1 fokbeosztású hagyományos függőkompasszal, valamint a hozzá tartozó 0,5 fokbeosztású lejtőszögmérővel végeztük el. A szűk részeken geológus kompaszt használtunk. A felmérést hat fő végezte (Bátri László, Bódi Tibor, Kárpát József, Panker Ádám, Szin András, Weinhandl Zsolt). A felmért adatokat a helyszínen vázlatokkal egészítettük ki és ezek alapján készültek a térképrajzok. Később számítógépes térképező programmal (Polygon) pontosítva kerültek kiértékelésre. A kiértékel adatokat megfelelő (1:100) méretarányban és nézetben kinyomtatva használtuk fel a helyszínen készített rajzok alapjául. A helyszíni rajzokat alaprajzi nézetben és, szakaszonként vetített hosszszelvettel együtt készítettük. Ezután az egyes szakaszok rajzait közös tisztázati lapon megrajzolva kerültek át a végleges formátumú pauszpapírra, melyek képezik a térkép egyes lapjait.

A térkép kivitele

- Az alaprajzi nézet 1:100-as méretarányban 1 db A3-as lapon készült el.
- *(a déli tájolás a vetített hossz-szelvénnyel való együttes használatban segít)*
- A vetített hosszszelvett 1:100-as méretarányú 1 db A3-as lapon.
- A kereszt-szelvény 1:100-as méretarányú 1 db A3-as lapon.

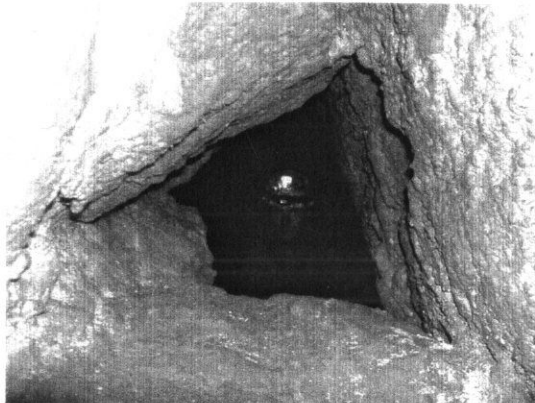
A felmérés körülményei

A felmérés két napon zajlott le. Első nap két csapat külön mérte fel a nagytermet és a 2002-es új rész Elefántházig tartó szakaszát. A bejáratnál helyeztünk el fixpontot, a Nagyterem alján- az új rész bejáratánál - szintén fixpontot helyeztünk el.

Lent az Elefántházban a 13-as pont szintén fixpont.

A Nagy terem hosszú poligon vonalakkal viszonylag könnyen felmérhető volt.

Az alsóbb részek már jóval nehezebben térképezhetőek. Az Elefántházig 3 komolyabb szűkület nehezíti a lejutást és így a térképezést egyaránt.

Acheron

Az Elefántházból először a Rózsadombot mértük fel, majd a Piszóárt. Másnap kerítettünk sort a Tölcsér, alatta a Cikk-Cakk, még lejjebb a Fejenállós és a Csobogós felmérésére. Ezek a legszűkebb részek.

A felmérésben részt vettek:

- Bátri László
- Bódi Tibor
- Kárpát József
- Panker Ádám
- Szin András
- Weinhandl Zsolt

Egyéb kutatások

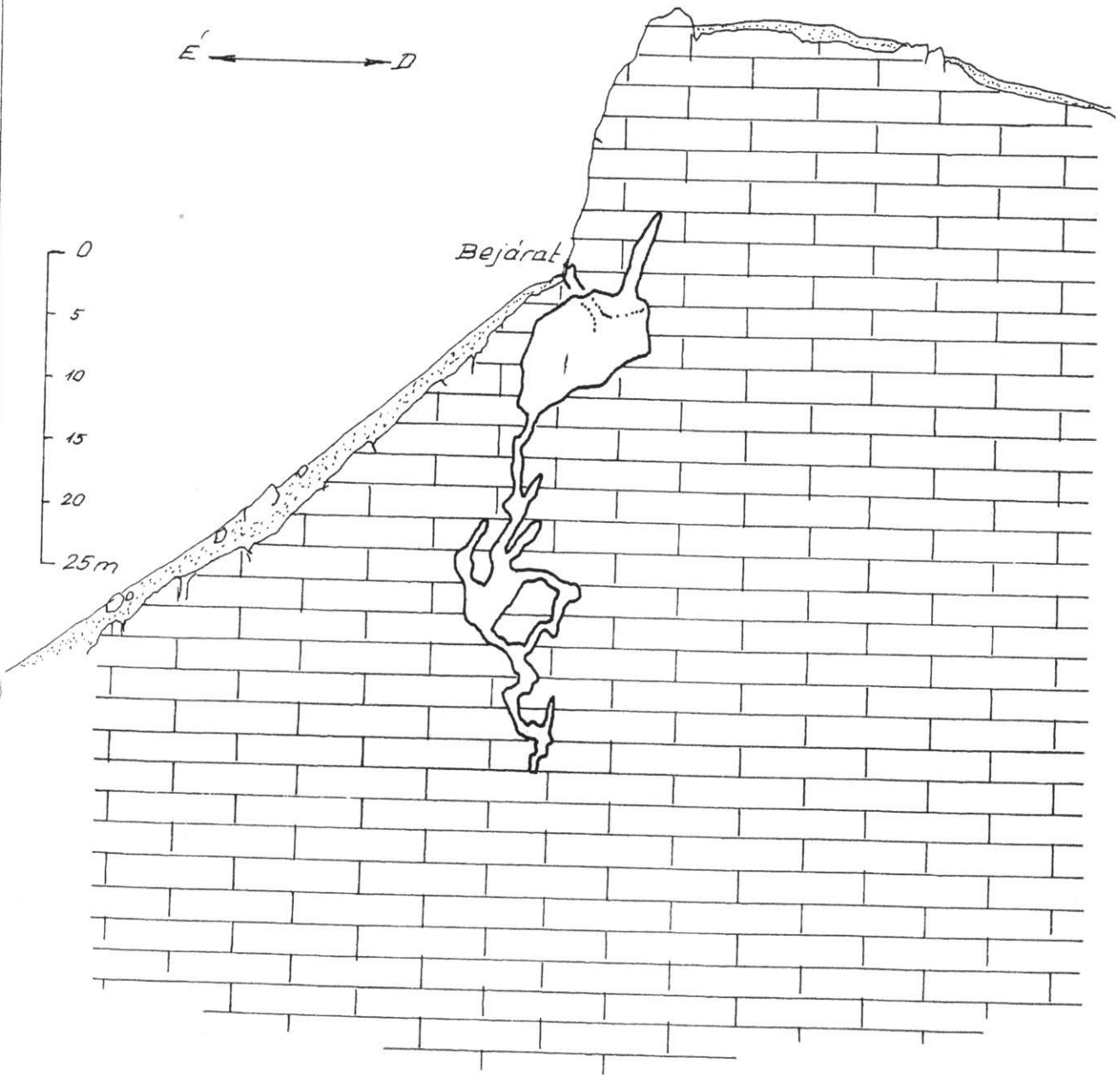
Csodabogyós Barlang:

Nyáron, elsősorban a Gyurkó-lápa térképezése emésztette fel a legtöbb energiánkat. Így mindössze egyszer tudtunk lemenni a Csodabogyós barlanghoz, ahol a rövid idő alatt inkább a barlangot nem ismerő tagjaink tájékozódási ismereteit bővítettük a barlangban.

Továbbra is komoly reményeket fűzünk a Bálterem végében várható továbbjutáshoz.

A 2007-es évben legalább három alkalommal szeretnénk lejutni, és újra az egyik kiemelt kutatási területe lesz a barlang eme végpontjának bontása.

Gyurkó-lápai-barlang
(szelvény a felszínnel együtt)

Acheron 2006.

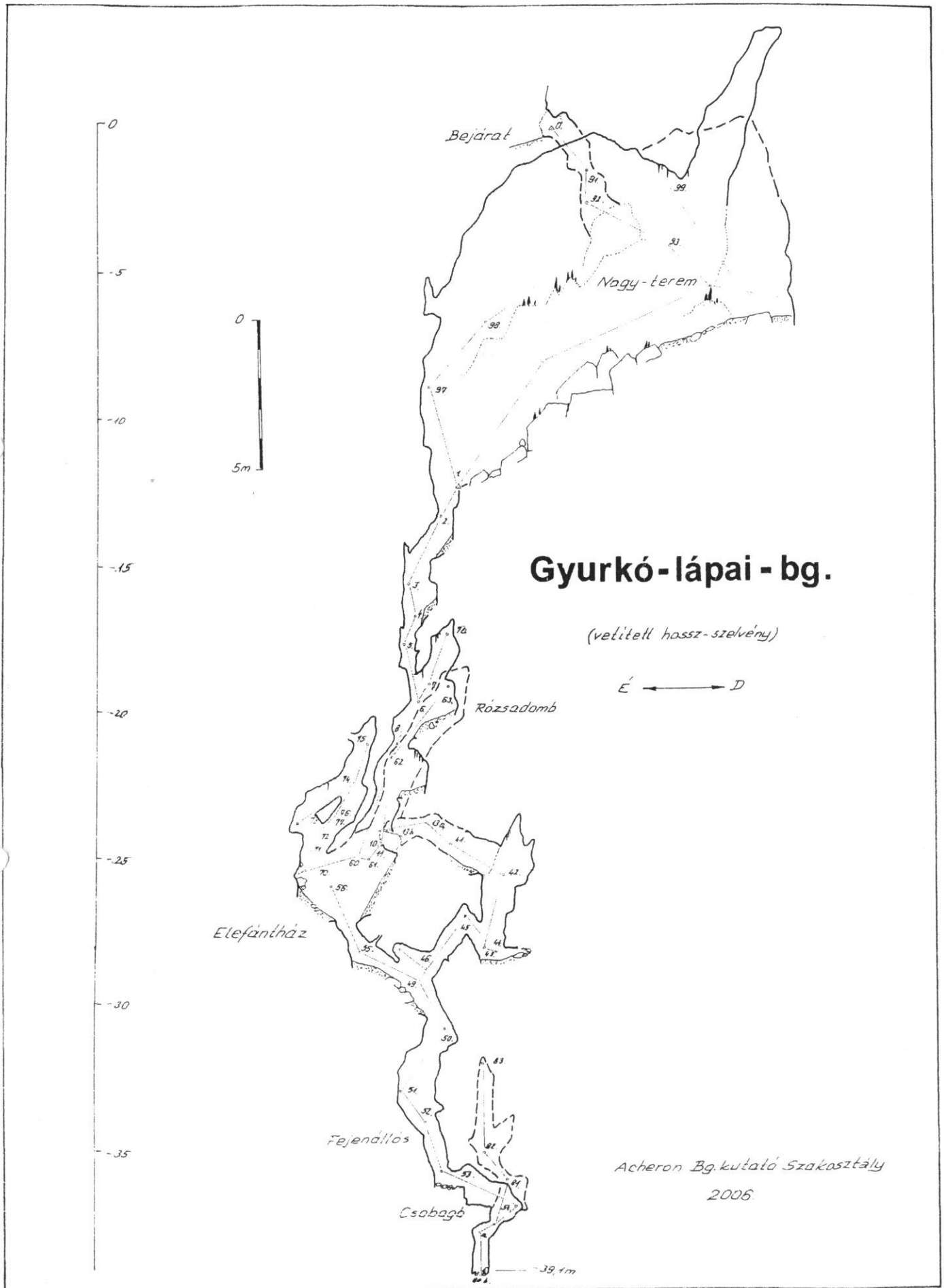

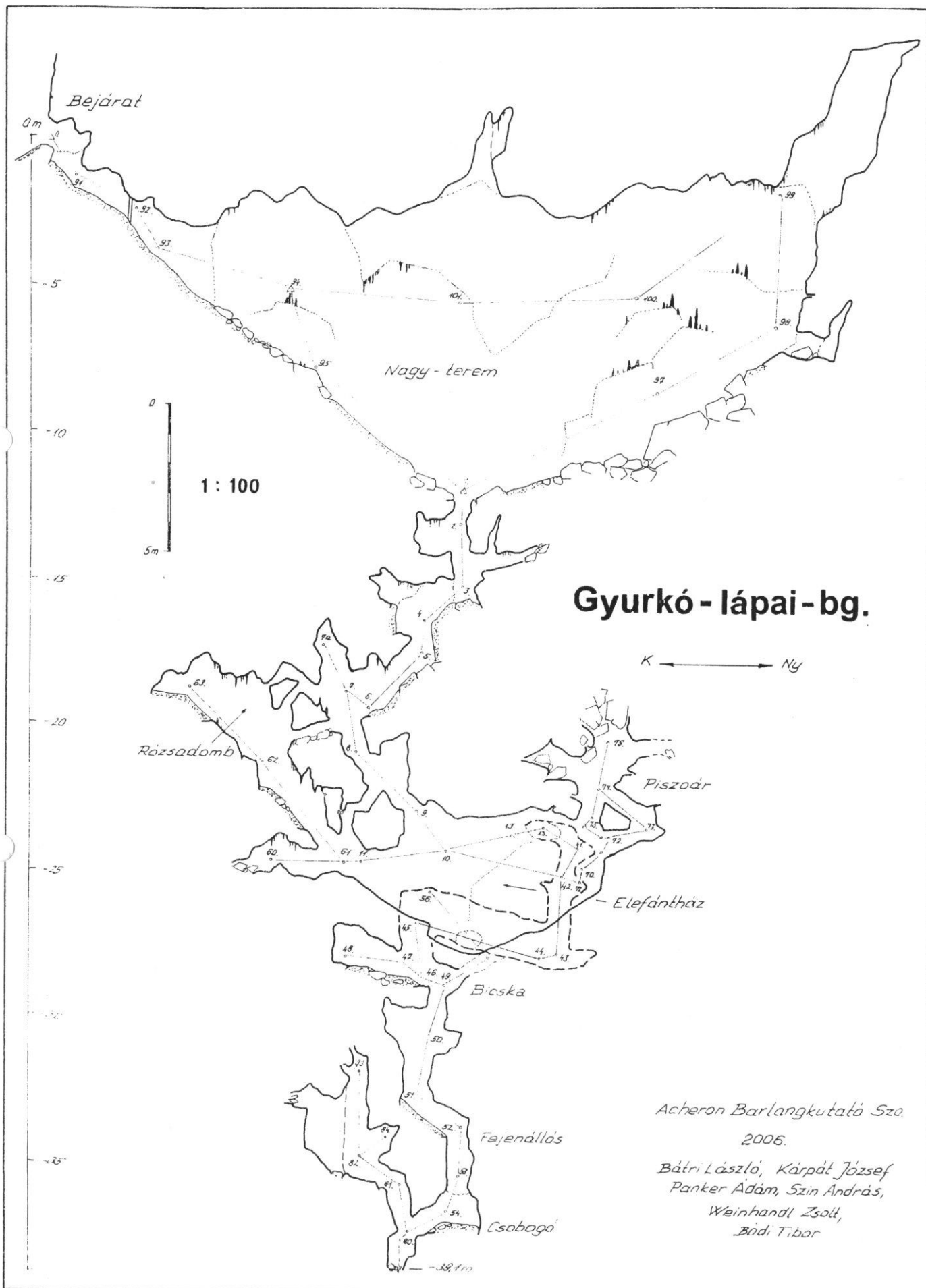
Gyurkó-lápai-bg.

Alaprajz

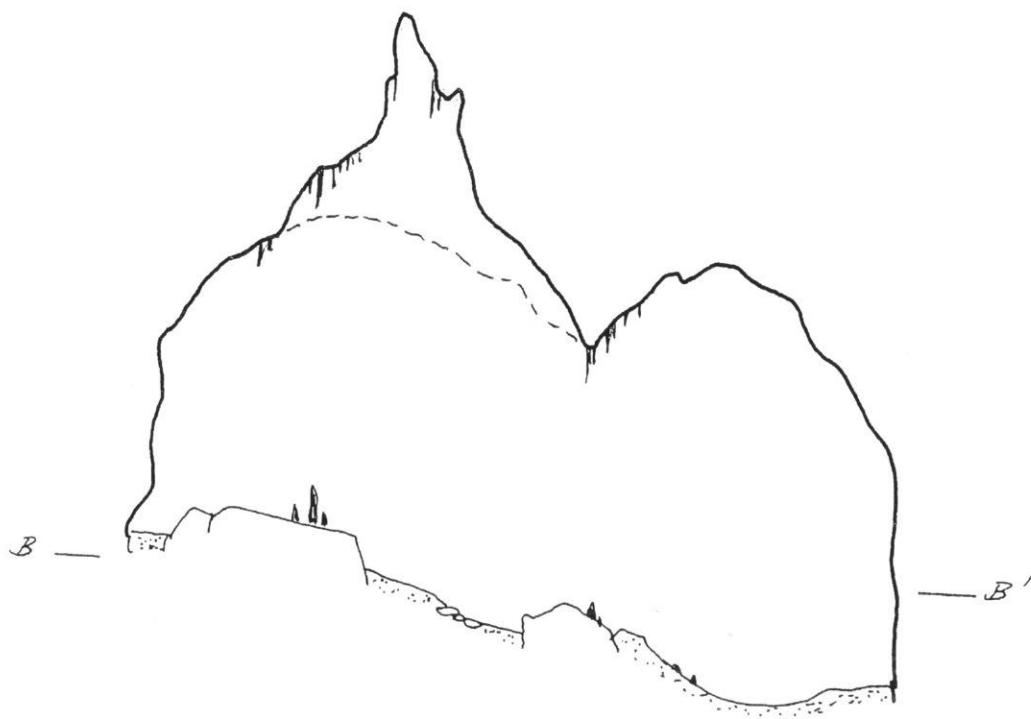
Összhossz: 181,25m
Mélység: +3,2; -39,1 m

Acheron Bg.kut. Szo. 2006.

Gyurkó-lápai-barlang
szelvények

Acheron 2006

Barlangi Túravezetői Tanfolyam

Írta: Bátri László

A barlangba járás egyik személyi feltétele, hogy legyen egy tapasztalt, hozzáértő és nem utolsó sorban túravezetésre jogosító engedéllyel rendelkező személy, aki levezényli a túrát. Ennek az engedélynek a megszerzése a 13/1998.(V.6.) KTM rendelet által szabályozott túravezetői tanfolyam keretében lehetséges. Ilyen tanfolyam tartására vállalkozott a Magyar Karszt és Barlangkutató Társulat oktatási szakosztálya 2005. szeptemberi kezdéssel, amin én is részt vettem, hogy mind a magam mind az Acheron részvételét erősítsem a magyar barlangászok közt.

A tanfolyam három fő részből állt. Mind a három rész előtt egy felmérő és minősítő vizsgát kellett tenni. Még 2005. június 4-5-én tartottak egy szintfelmérőt, ahol majd 100 barlangász vett részt az ország minden részéről. Erre a szintfelmérőre május 8-ig kellett jelentkezni, ami egybeesett az évente megrendezésre kerülő Hágókupa időpontjával. Ez a vizsga volt az első szűrő. Aki ezen átjutott, az vehetett részt az ősszel rendezendő Technikai II-es tanfolyamon. A szintfelmérőre jelentkezésnek is volt pár feltétele, például alapfokú barlangi jártasság és kötéletechnikai ismeretek, valamint egy ajánlás a szakosztályvezetőtől. A tanfolyam első része egy hét bentlakásos intenzív tanfolyam volt, ami azt jelentette, hogy 2005 szeptemberében a felvételi vizsgát sikeresen vett barlangászok két turnusra osztva leköltöztek 9 napra a Szögligeti Pelikán házba.

Szögliget jó kiindulási pont az alsóhegyi zombolyok és barlangok több napos bejárásához, valamint az ország legnagyobb barlangja, a Baradla barlang, is nagyon közel esik. A túravezetők létszáma úgy lett megállapítva, hogy minden két tanfolyamosra jusson egy oktató vagy segédoktató. A tanfolyam első napján az aggteleki sziklafalhoz mentünk ki. Itt az oktatók felmérték a tényleges tudásunkat. Mindenkiel külön foglalkoztak, hogy ki milyen területen tud készségi szinten boldogulni és melyek azok a területek, amik még fejleszteni kell. Ezután már személyre szabottan tudtak feladatokat kiosztani és edzőpárokat kialakítani köztünk. Minden nap szigorú rendszabály szerint zajlott. Ez több szempontból is előnyös volt. Kicsit ugyan katonásnak hatott, de a napi programot mindig időre tudtuk teljesíteni a reggeli 7 órás kelés, utána a 8 órai indulás és a délután 4 órai megérkezés és 5 órára a felszerelés tisztításának és elrámolásának betartásával. Valamint hozzászoktunk ahhoz, hogy egy valós túra esetén is tervezni kell időben és ehhez próbálni kell igazodni és kezelni kell tudni az esetlegesen bekövetkező nem várt csúszásokat vagy plusz idők hasznos eltöltését. Minden délután 6 kor pedig egy előadást hallhattunk. Ezeket az előadásokat többnyire az oktatók tartották, ki-ki a maga szakterületéről, de volt, hogy meghívott előadó tartotta az elméleti órát. Legemlékezetesebb meghívott előadó Stibrányi Guszti volt, aki a kötelekről tartott előadást. Egyszerű témának tűnik, gondolhatnánk, hogy ilyen témához nem feltétlenül szükséges meghívni egy előadót, de az előadás után már más volt a véleményünk. Szó esett a kötél gyártásáról, a fajtáiról, használatukról és történetükről, a kötelek fejlődéséről és a jelenlegi fejlesztési irányokról. Az előadás végén annyi kérdésünk volt, hogy alig akartuk elengedni Gusztit. A bentlakás egy szombati nappal indult. És egy vasárnapival ért véget. Pont félidőben, szerdán, kaptunk egy pihenőnapot. Ezen a napon egy órával tovább alhattunk, nem voltunk barlangban és a felszerelés elmosását és elrámolását is az oktatók csinálták. Viszont ezen a napon sem maradtunk edzés nélkül. Szögliget határában lévő gyakorló szilafalon technikai feladatokat kellett megoldanunk. Ezek közt voltak alapcsavar és dübel szabályos elhelyezése kötélen lógva, társmentés kevésbé ismert formái és élőterhes húzórendszerek barlangi mentés szimulálására. A szerdai pihenőnap után ismét visszaállt a katonás rend. Esténként levezetésképpen a helyi szórakoztató központban, ami egy kocsmá, töltöttük az időt. A tanfolyam utolsó estéjén pedig grillpartit tartottunk az oktatókkal együtt a több mint egy hetes együttlét megkoronázásaként. Aki részt vett ezen a bentlakásos tanfolyamon az automatikusan megkapta a Technikai II-es minősítést. Az oktatók pedig kiválasztottak 35 embert, akik részt vehettek a 2006 tavaszán kezdődő barlangi túravezetői tanfolyamon.

A túravezetői tanfolyam második része 2006 március 11-én vette kezdetét. Kéthetente hétvégként voltak az előadások és a hozzájuk kapcsolódó gyakorlati órák. Az első hétvégén az alapokkal ismertettek meg minket. Olyan általános dolgokról volt szó, amiknek a tudása nélkülözhetetlen alapot jelent a túravezetők számára. Ismertették a magyar barlangászat szervezeti felépítését, a barlang természeti értéként való bejegyzésének miérettjeit, a barlangi tevékenységek fajtáit és hallhattunk egy kis kutatástörténetet is. Ezen alapokra építve témában beljebb haladtunk a barlangokba. Egy kis pszichológiai áttekintés után a barlangok élővilága került terítékre melyet a Pá-lvölgyi-barlangban élőben is megmutattak. A kutatástörténeti órán többször is felmerült a kutatás során a barlangnak a táborként való kihasználása. A második hétvégén ebből a témából bővíthettük ismereteinket. Megtudhattuk a barlangi bivak fajtáit, felszerelésigényét és céljait. Majd egy szimulált barlangi bivak gyakorlat is volt a Mátyáshegyi barlangban. Mivel minden tanfolyamos volt már igazi bivakban ezért nem erőltették az oktatók, hogy lent aludjunk igazából. Csak a táborhelyet kellett megtalálni és kialakítani, majd egy tea után indultunk is ki. Szintén az előző előadás témájára építve a barlang élővilága tárgykör került bővítésre az emberi tényező vonatkozásában. Az ember kapcsolata a barlanggal, annak élővilágával és a barlangba járás egy speciális fajtája a barlangterápia fontossága. Ezek után témában ismét a barlangon kívüli elméleti anyagot kaptunk, mégpedig a látogatható barlangokról esett szó. Szinte az össze magyarországi és határközeli fontosabb barlangról megemlítették a fontosabb tudnivalókat. De a túravezetőnek nem csak a barlangban kell ismerni az utat, hanem a felszínen is a barlangig. Ennek a tudásnak a megszerzésére következett egy felszíni tájékozódási gyakorlat. Persze a tájékozódás a barlangban is fontos. Ennek egyik segédeszköze a barlangi térkép. Térképkészítési gyakorlat céljából a Mátyás-hegyi barlang egy kis részét kellett felmérnünk és megrajzolnunk róla a térképet. Majd egy kényes téma, a jogi ismeretek következett. Mivel Magyarországon a barlanggal kapcsolatban minden jogszabályokban van rögzítve, nagyon fontos ezeknek az ismerete. Egy kis képzeletbeli időutazásra invitáltak minket a földtan keretében. Megismerhettük a Föld, a kőzetek és a barlangok keletkezésének fajtáit és időbeli elhelyezkedését. Majd utána gyakorlati órán megtanultuk a kőzetek azonosítását is. Földtan után egy kis visszakanyarodás a joghoz, de ezúttal a túra vonatkozásában alkalmazható jogokat és betartandó kötelezettségeket is ismerhettük meg. Majd folytatva a váltakozást ismét földtan. Az előbbieken ismertetett általános földtani dolgokat most részletesen ismertették. Például a barlangok keletkezését, a karsztjelenségeket, a barlangok pusztulásának forrásait, karszthidrológiai jelenségeket és barlangklimatológiát. A két utolsó előadáson olyan téma került elő mely elengedhetetlenül szükséges a barlangászat fennmaradásához. Ez volt az oktatási ismeretek. Megtudhattuk, miként kell az alapfokúsokat oktatni, mikre kell figyelni, mire számíthatunk. Köteltechnikai ismeretek átadásának fortélyait ismertük meg és leadásra kerültek a vizsgadolgozatok. Ennek a dolgozatnak a témája egy expedíciószervezés volt (valós vagy kitalált). Minden részletre kiterjedően meg kellett szervezni az expedíciót egy barlangba. Kezdve a túrázók barlanghoz jutásától, a szállás megszervezésén át, az időjárás és jogi eljárások figyelembevételével, a tagok hazajuttatásáig és az expedíció kiértékeléséig. Az dolgozatnak az egyik legfontosabb része az engedély megkérése. Ennek egy valós, hivatalos engedélykérelemnek kellett lennie. Utolsó nyár előtti foglalkozáson egy gyakorlatban nagyon fontos téma következett, az elsősegély. Részletesen előadták a sérülések fajtáit, megelőzésüket és kezelésüket. Ezzel véget ért a tavaszi része a tanfolyamnak. Mindenkinek volt egy egész nyara, hogy felkészüljön mind szellemileg mind fizikailag is a szeptemberi végső megmérettetésre. A záróvizsga előtt szeptemberben még volt egy hétvége, amin folytatódott a nyár elején félbehagyott oktatási ismeretterjesztés. Ezenkívül előadást hallhattunk a világ legjelentősebb karsztjairól és barlangjairól. Eddig tudtak segíteni nekünk az oktatók, átadták tudásukat a tőlük telhető legjobb módon, innentől kezdve minden rajtunk állt. A vizsga szeptember 16-17-én került megrendezésre. Három részből állt. Az első az írásbeli, ahol 3 óránk volt a négy témában feltett kérdésekre írásban válaszolni. Ez a négy téma a következő: általános alapismeretek, technikai ismeretek, túravezetői ismeretek és általános kérdések. Vizsga után volt egy kis időnk a délutáni gyakorlati rész előtt. Ezen a vizsgán a technikai és túravezetői képességeink gyakorlati alkalmazásából vizsgáztunk. Kellott túrát

vezetnünk szimulált helyzetekkel, társmentést és pályakiépítést kellett időre teljesítenünk. A szóbeli vizsgára másnap került sor. Itt is négy témában kellett kidolgoznunk kérdésekre a válaszokat, majd szóban kifejtetni a témát, végül a vizsgáztató is feltett pár villámkérdést, amire rögtön kellett választ adnunk. A vizsgával lezárult a tanfolyam. Tíz nap múlva megkaptuk az értesítést az eredményekről. Sajnálatos módon a tanfolyamosok több mint a fele pótvizsgázásra vissza lett hívva valamelyik részről. A pótvizsgára két héttel később került sor. Nekem csak elméletből kellett vizsgát ismételnem. Akiket gyakorlatból is visszahívtak, azokhoz az időjárás nem volt kegyes. Nyálkás, hideg, esős és szeles napon kellett a sziklafalon teljesíteniük. Pótvizsga már szerencsére mindenkinek sikerült és a tanfolyam mindenki meglegedettségére sikeresen lezárult.

Végezetül pár tényszerű adat összegzésképpen és érdekességeképpen a tanfolyamról. Összesen közel 100 barlangász nevezett. Ebből 60-an kerültek be a technikai II-es tanfolyamra és ebből 31 jutottak tovább magára a túravezetői tanfolyamra. Mindenki sikeresen levizsgázott. A tanfolyam 2 x 30.000 forintba került, a pótvizsga pedig 1.000 forintba. Időtartama 120 elméleti és 80 gyakorlati óra plusz 9 teljes nap a bentlakás tartalma alatt. Ez alatt közel 20 hazai és külföldi barlangot és zsombolyt látogattunk meg, fejenként hozzávetőlegesen 3 kilométert tettünk meg kötélén és csak kb. 40.000 forintnyi felszerelés vesztettünk el vagy tettünk tönkre. A nemek arány a tanfolyamon 1:8-hoz volt a fiúk javára.

EGY HÉT A MAGAS-TÁTRÁBAN!

2006. 09. 10.-17.

Túravezető: Czirbik Sándor

Az idei évben csak ötfősre sikeredett a csapatunk, és bár a létszám kisebb volt a korábbiaknál, nagy elszántsággal indultunk útnak. Veterán harcos csak Sanyi és Attila volt: Sanyi immár harmadszor, Attila pedig másodszer kereste fel a sziklacsúcsok birodalmát. Lányaink: Andi, Zsuzsi és Vera újoncnak számítottak. Ennek ellenére reméltük a legjobbakat, és bízva az időjárás-felelős jó szándékában, a szokásos jókedvvel találkoztunk a vonatnál.

2006. 09. 10., vasárnap: utazás

A szokásos időpontban, 6:15-kor indult vonatunk, a Rákóczi-expressz a Keleti pályaudvarról és 11:30 körül érkeztünk Poprádra, ahol elsősorban megvettük a hetijegyet az elektricskára (ami a tátrai villamos ottani neve). Ez nemsokára indult is, alighogy felszálltunk a szép piros kocsiba.

1. Csapatunk Ótátrafüreden. Balról jobbra: Attila, Andi, Sanyi, Vera és Zsuzsa

Tátranská Lesnán volt a szállásunk, a búbajos, piros muskátlis Erika Panzióban. Várni kellett egy kicsit a szobára, de aztán elhelyezkedtünk. Attila és Andi egy kétszemélyes külön szobát kapott, míg Vera, Zsuzsi és Sanyi egy háromszemélyes lakosztályba költözött.

Miután elhelyezkedtünk, átsétáltunk Tátralomnicra, ennivalót vásárolni. Szállásunkon ugyanis csak reggelit és vacsorát kaptunk, ezért némi élelmiszertartalékról kellett gondoskodnunk, különös tekintettel arra, hogy az ebéd többnyire útközben ér majd minket valahol a hegyekben.

No de mindent elintéztünk, majd az elektricskával utaztunk vissza Lesnára, ahol házigazdánk, Péter régi kedves ismerősként üdvözölt bennünket. Este megbeszéltük a másnapi terveket, aztán aludni tértünk.

2006. 09. 11., hétfő

Reggeli után elindultunk az elektricskához, amellyel a Csorba-tóig utaztunk. A bemandó kellemes női hangon felszólított, hogy „oznastye oznacsovacsí” azaz kezeljük jegyünket a lyukasztógépen (a szlovák nyelvű szöveg jelentését onnan tudjuk, hogy angolul is elmondta). Mivel ez a szöveg minden megállónál elhangzott, igen megszerettük, az itthoni villamosokon és a metrón már hiányoltuk is.

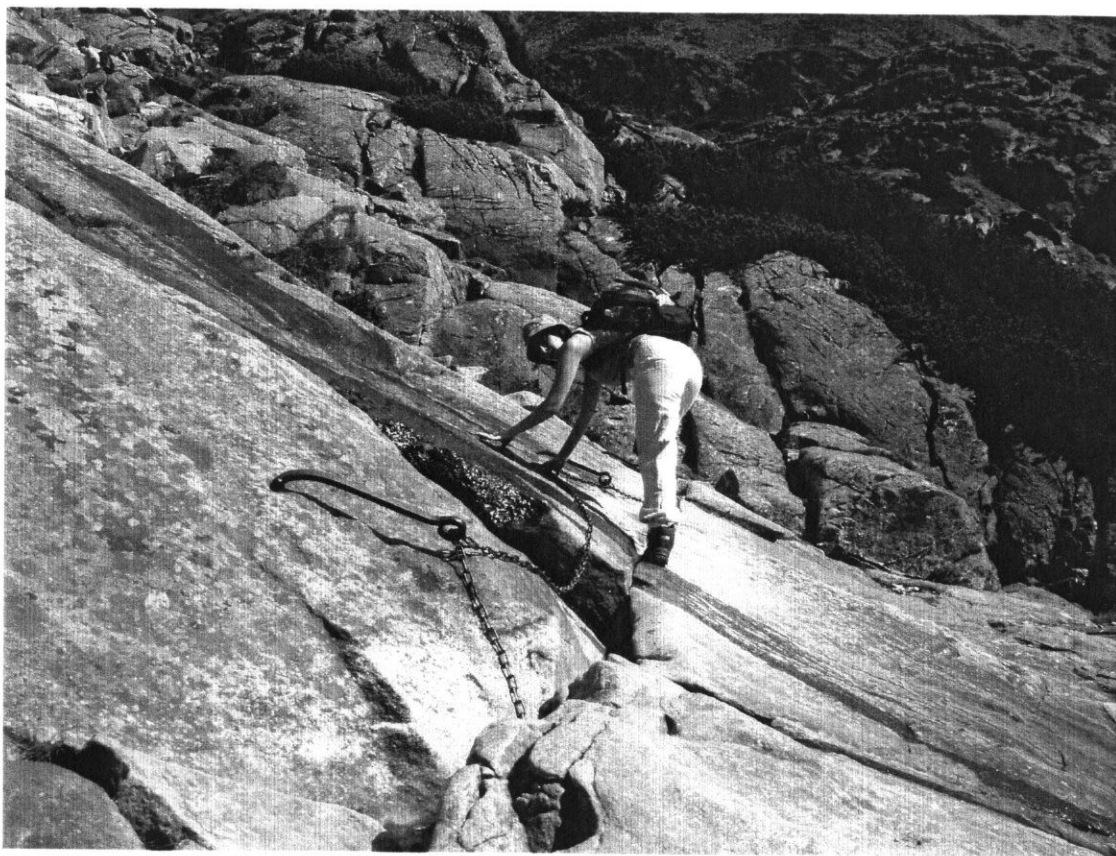
A Csorba-tónál a Sárga útjelzést választottuk, majd elindultunk a Malom-völgy (Mlínyska dolina) bejárata felé. Az időjárás ideális volt, sütött a nap, és már lentről, a Csorba-tó mellől láttuk első célunkat, a Fátyol-vízesést.

2. A Fátyol-vízesés

Ahogy egyre magasabbra értünk, tanulmányozhattuk a növényzeti övek változását. Először impozáns fenyőerdőben jártunk, majd a cirbolyák és a piros bogyókkal teli berkenyék következtek, végül a törpefenyők övezetébe jutottunk.

Az út itt hirtelen meredekké vált, és mellettünk a sziklafalon szétterülve, harsogva zuhogott le a Fátyol-vízesés. Miután kigyönyörködtük magunkat, számos fényképet készítettünk, majd a sziklába erősített láncos kapaszkodót igénybe véve, felmáztunk a vízesés melletti sziklafalon. Vera és Zsuzsi először kissé megijedt ettől a kapaszkodótól, de aztán ők is nekibátorodtak és leküzdötték az akadályt.

3. A láncos kapaszkodónál

Aztán a vízesés fölött elmaradtak a törpefenyők is, és végül a zuzmók birodalmában jártunk. Ezek az örökké egyforma lények kekiszínűre festették a sziklákat, a krónikásnak a katonaruha jutott eszébe róluk (de nem törekszik arra, hogy ismét mundérba bújjon).

Végül úgy délután 1 óra körül felértünk a Malom-völgy felső végéhez, a Szentiványi-tó (Capie pleso) partjára. 2075 méter magasan álltunk. Itt pihenő, majd ebéd következett.

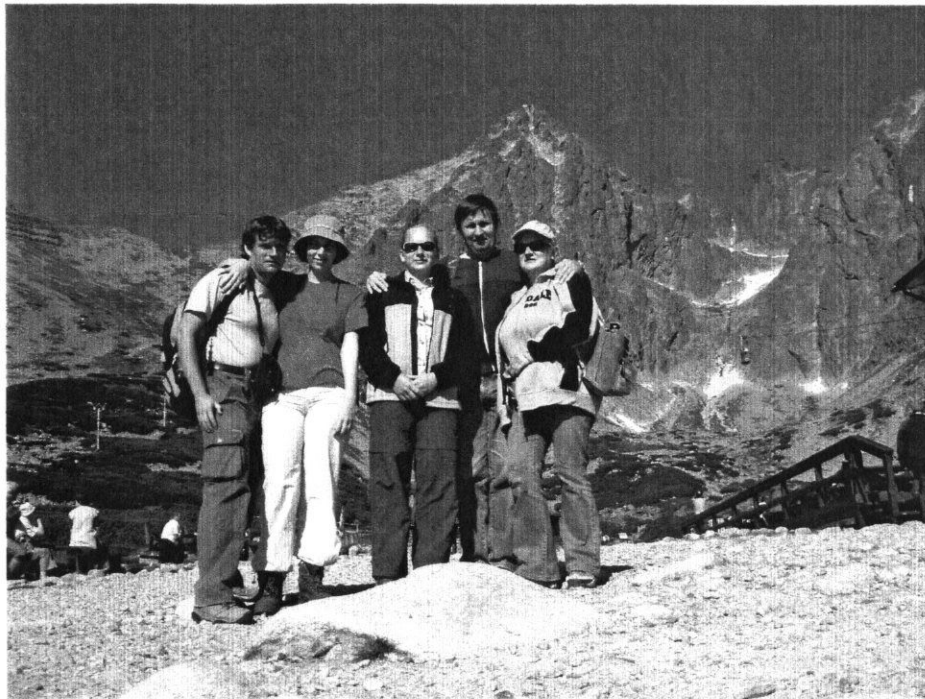
Az idő kissé elszaladt, haladásunk üteme is lassúbb volt a tervezettnél, ezért sajnós le kellett mondanunk a 2314 m magas Lorenz-hágó (Bystré sedlo) megmászásáról, így visszafordultunk, és ugyanazon az úton ereszkedtünk le, amelyen feljöttünk. 14 km-t tettünk meg, közben legyőztünk 770 m szintkülönbséget. Sajnos, a Furkota-völgyet (Furkotská dolina) nem láthattuk, de még így is 18:45-re értünk haza, éppen a vacsoraidő végére (finoman figyelmeztettek is rá, hogy legalább negyedórával korábban ülünk az asztalhoz).

No de minden jó, ha a vége jó: a vacsit megettük, aztán nyugovóra tértünk.

2006. 09. 12., kedd

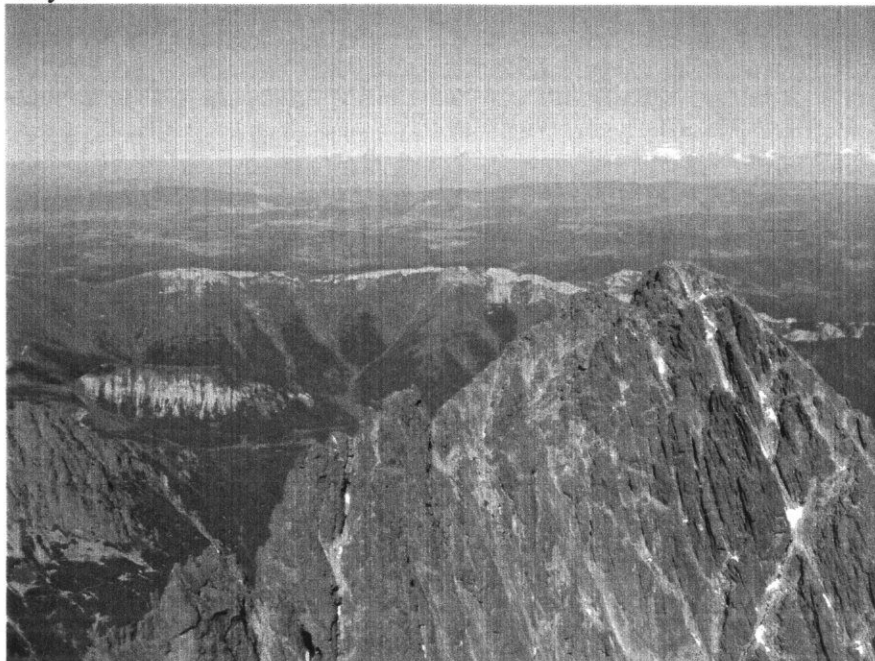
Reggeli után az elektricskával Tátralomnicra utaztunk. Az idő csodálatos volt, az égen sehol egy szem felhő sem látszott. A tartós jó idő biztos jele az volt, hogy fenn a Lomnici-csúcson a napfizikai obszervatórium kupolája nyitva volt, és a napra irányított műszert is lehetett látni.

A négyszemélyes kabinba szálltunk, amellyel 10 óra körül értünk fel a Kőpataki-tóhoz, ahol azonnal jegyet váltottunk a Lomnici-csúcsra induló lanovkára. Sokan voltak előttünk, így csak 13:30-ra kaptunk helyet. A várakozás idejét kávézással és a pompás napsütésben sütkérezéssel töltöttük el. Meglátogattuk a Skalnatá chata menedékházat is, ahol a házigazdát mosolygós színben láttuk, igaz viszont, hogy ennivalója nemigen volt, szerencsére azonban nem is akartunk nála ebédelni.

4. A lanovkára várunk, háttérben a Lomnici-csúcs

Aztán elérkezett az indulás ideje. Az újoncok, különösen Zsuzsi, nagy izgalommal szálltak be a szép piros lanovkába. Indulás után azonban mindenki visszanyerte nyugalmát. Nyolc percig tartó ég és föld közötti lebegés után érkeztünk meg a 2634 m magas csúcsra, ahol az 1. számú kártyát kaptuk, és 50 percet tölthettünk odafenn. Alaposan szétnéztünk, és kigyönyörködtük magunkat. Sanyi és Attila megmutatta a többieknek a környező csúcsokat, köztük a messzi nyugaton magasodó Krivánt is, korábbi emlékezetes kalandunk színhelyét.

5. Látkép a Lomnici-csúcsról: a Béla-Tátra mészkősziklái, előtérben a Késmárki-csúcs

Kellemes meglepetésünkre talákoztunk egy magyarul beszélő házaspárral, akik Pozsonyból jöttek. Végül az 50 percből 1 óra lett, amikor szólítottak bennünket, majd annak rendje-módja szerint visszatértünk a Kőpataki-tóhoz. Itt megebédeltünk, részben a hátizsákból, részben a Hotel Encián menüjéből.

Délután 3 órakor indultunk el a Magisztrális úton Tarajka felé. Megcsodáltuk a kilátást a Lomnická vyhliadka nevű, 1529 m magasan levő pontról, majd lefényképeztük az Óriás-vízesést. Tarajkán éppen elértük a 17 órakor induló siklót, amely lehetővé tette számunkra, hogy a vacsorára időben érjünk haza. Mindössze 5 km-t tettünk meg, a szintkülönbség 470 m volt (az is lefelé), mégis izgalmasan telt a nap, és csodálatos látnivalókban volt részünk.

2006. 09. 13., szerda

Csapatunk kétfelé vált: Andi, Attila és Sanyi a Nagy-morgás hágó felé vette útját, míg Zsuzsi és Vera a Csorba-tó környékét szemelte ki.

Reggeli után hárman a Kőpataki-tóhoz mentünk a négyülékes lanovkával, majd a Magisztrális úton a Nagy-morgás hágóba kapaszkodtunk fel.

6. Útban a Nagy-Morgás-hágó felé

Némi kitérővel felmáztunk a csúcsra (Velká Svistovká, 2037 m). Itt megpihentünk és fényképeztünk, a pompás napsütésben messzire nyíló kilátásban gyönyörködtünk. Tőlünk nyugatra magasodott a csodálatos Késmárki-csúcs (2514 m), északi irányban lefelé tekintve pedig ijesztően meredek hegyfalat láttunk magunk alatt. Ezen a falon kellett a továbbiakban leereszkednünk, az alattunk ijesztő mélységben látszó Zöld-tavi menedékházhoz.

7. A Nagy-Morgás hágónál

Nem számoltuk, hány kanyarja van a szerpentinnek, de lejjebb, már a törpefenyők zónájába érve egy vízmosásba értünk, ahol láncokkal biztosított kapaszkodón kellett leereszkednünk. Andi ezúttal is bátor lánynak bizonyult, és sikeresen leküzdötte az akadályt.

8. Láncos kapaszkodó a Zöld-tó fölött

A láncos kapaszkodó után barátságosabb tájakra értünk. Az út meredeksége csökkent, és nemsokára a kedves Vörös-tó partján álltunk (Cierne pleso, vízszintje 1579 m magasságban fekszik). Itt is készítettünk

néhány fényképet, majd folytattuk utunkat. Néhány perc múlva a csodálatos Zöld-tó partjára értünk, és betértünk a menedékházba.

9. A Zöld-tavi menedékház

10. Ahonnan jöttünk: a Nagy-Morgás-hágó a Zöld-tó mellől nézve

Itt megebédeltünk, azután először a Sárga, majd a Kék úton Matlárháza (Tátranská Matliare) felé vettük az irányt. Nemsokára elértük az erdőhatárt, majd csodálatos fenyőfák között, hosszú ideig meneteltünk enyhe lejtésű utunkon lefelé.

Mikor feltűntek Matlárháza legszélső házai, ismét utat váltottunk: az innen induló Sárga jelzésen félórányi sétával Tátralomnicra értünk. Megtettünk 14 km-t, miközben 1200 m szintkülönbséget küzdöttünk le. Mi tagadás, nem volt könnyű túra, jól esett leülni a padra az elektricska végállomásán. Az indulásig volt még háromnegyed órányi időnk, ezalatt némi bevásárlást is eszközöltünk. Aztán jött az elektricska és a szokásos „oznastye oznacsovacsí” felszólítást hallgatva, a vacsorára sikeresen, de fáradtan hazaértünk. Vera és Zsuzsi ezalatt a Csorba-tó környékével ismerkedett. Átadjuk a szót nekik. Reggeli után az elektricskára szálltunk, amellyel a Csorba-tóig utaztunk. Az út majdnem egy óras, Ótátrafüreden még át is kell szállni.

Miután megérkeztünk, megkérdeztük, merre van a tó, mert az elektricska végállomásától nem látható, és mi még nem ismertük a környéket.

Először körbesétáltuk a tavat, gyönyörködtünk a vízben tükröződő hegyek látványában és fényképezgettünk. Ezután a Kék jelzésen felkapaszkodtunk az 1840 m magasságban álló Szolizskó-menedékházhoz. Itt pihentünk egyet és megebédeltünk. Sanyi tanácsára megkóstoltuk a káposztalevest, és mélyen egyetértettünk vele: valóban rendkívül finom volt. Sűrűn emlegettük is Sanyit, este meg is kérdeztük, hogy nem csuklott-e (azt mondta, hogy nem). A leves után almás rétes következett.

Ebéd és sütkérezés után a menedékház melletti libegővel leereszkedtünk a Csorba-tóhoz. Elértük a 16:30 körül induló elektricskát, amely a Csorba-tótól Lomnicig közlekedik, így átszállás nélkül értünk haza. Könnyű sétánk mindössze 3 km-nyi volt, 500 m szintkülönbséggel.

2006. 09. 14., csütörtök

A mai napon csapatunk ismét kétfelé vált. Sanyi, Zsuzsi és Vera a Nagy-tarpataki vízesésekhez ment, míg Andi és Attila a Téry-menedékházat látogatta meg. Sanyi és a lányok beszámolója következik.

Szállásunkról gyalog indultunk el, az Erika panziótól néhány percnyire induló Sárga jelzésű úton. A nap időnként felhők mögé bújt, ilyenkor a tátrai levegő csípősebb lett. Szerencsére az idő mégsem volt rossz, kirándulásra tökéletesen alkalmasnak bizonyult. Utunk jó darabig a tavalyelőtti vihar által elpusztított erdő fatönkjei között vezetett. Később beértünk a lábon álló fenyőerdőbe, ahol a lányok zuzmókat gyűjtöttek, majd egyórányi séta után a Nagy-tarpataki vízesésekhez értünk.

A vízeséseknél megpihentünk és számos fényképet készítettünk. Azután Kék úton haladtunk néhány percig, így a Rainer-menedékházat is útba ejtettük. A kis menedékház igen hangulatos hely, a petróleumlámpa fényénél finom forralt bort ittunk és néhány fényképet is készítettünk (vakuval).

Pihenő után a Zöld úton a Bilikova menedékházhoz sétáltunk, ahol ismét lepihentünk, és a hátizsákból megebédeltünk. A Lomnici-csúcs körül komor felhők kergették egymást, úgy nézett ki alulról, hogy odafenn viharos szél fúj.

Ebéd után a Zöld utat követve, a sikló mellett lesétáltunk Ótátrafüredre, ahol némi vásárlás után az elektricskával hazautaztunk. Könnyű kis túránk során 8 km-t tettünk, meg, a szintkülönbség 370 m volt.

És most következnek Andi és Attila beszámolója.

Mi az elektricskával Ótátrafüredre utaztunk, ahonnan a siklóval felmentünk Tarajkára (Hrebienok). Itt a Piros (Magisztrális) úton az Óriás-vízesést érintve a Zamkovsky-menedékházhoz mentünk, ahol egy kicsit megpihentünk. Tovább a Zöld utat követve egyre feljebb haladtunk a festői szépségű Kis-tarpataki völgyben. Az erdőhatár felett utunk kacskaringós szerpentinné változott, és meredek, szuszogató ösvényen értünk fel a 2015 m magasságban levő Téry-menedékházhoz.

11. A Téry-menedékház felé

12. a jégkorszaki gleccserek munkája: látkép a Téry-menedékház mellől

Itt végre igazán kellemes pihenőt tartottunk, meg is ebédeltünk. Ebéd után elindultunk vissza, lefelé ugyanazon az úton, amelyen feljöttünk. Időnként felhők jöttek, és ilyenkor az idő hűvösre változott. Tarajkára érve megvártuk a siklót, és ezzel ereszkedtünk le Ótátrafüredre. 12 km-t tettünk meg, a szintkülönbség 725 m volt.

2006. 09. 15., péntek

A mai napon az egész csapat együtt túrázott. Pompás időben indultunk reggeli után. Az elektricskával a Poprádi-tó megállóig utaztunk, majd a Kék utat követve háromnegyed órányi gyaloglás után a Sárga jelzés kiágazásához, a Szimbolikus Temető bejáratához értünk. A temetőben sétálva több emléktáblán is magyar neveket láttunk. A kápolnánál egy ember állt, aki 10 koronát gyűjtött minden látogatótól, őt nagy ívben kikerültük (sajnos, miatta a kápolnát nem sikerült meglátogatni).

A temetőből visszasétáltunk a Kék útra, majd kb. negyedóra múlva a festői szépségű Poprádi-tó partjára értünk. Itt fényképeztünk, pihenőt tartottunk és ettünk. Cirbolyafenyő tobozokat is gyűjtöttünk, melyekben ehető magokat találtunk.

Pihenő után a Piros (Magisztrális) utat követve a Csorba-tó felé indultunk. A Magisztrális útnak ez a szakasza lélegzetelállítóan szép: csodálatos kilátás nyílik az Osztervára és a Menguszfalvi-völgy alsó részére. Itt sűrűn kattogtattuk fényképezőgépeinket.

Szép, kényelmes sétával értünk le a Csorba-tóhoz, ahol az elektricska indulásáig bőven volt még időnk. Pihentünk, majd megvásároltuk az utolsó napra, hazaindulásunkhoz szükséges jegyet Lesnárol Poprádra (a hetijegyünk ugyanis egy nappal előbb jár le).

Azzal az elektricskával utaztunk, amelyikről nem kell átszállni, így kényelmesen értünk haza szállásunkra. Utunk 9 km volt, a szintkülönbség pedig 230 m.

2006. 09. 16., szombat

Eljött az utolsó teljes napunk. Sanyi és Attila ezúttal önálló útra lépett: a Koprova-csúcs meghódítását tűzték ki célul, amit a lányok nem vállaltak. Ők inkább Poprádra mentek egy kis városnézésre. Következzék a fiúk beszámolója.

Sajnos, korán kellett kelniünk, a meleg reggeliből kimaradtunk, mert 6:40-kor már az elektricskán ültünk. Szerencsére házigazdánk, Péter elintézte előző este, hogy hideg csomagot kapjunk, így az elemózsziát hátizsákban magunkkal vittük (mint utólag kiderült, a menü két sajtos-sonkás szendviczből, egy kis csokis ostyából és egy almából állt).

A Poprádi-tó megállóig utaztunk, és innen a Kék úton egy trappban felmentünk a Poprádi-tóhoz. Amint nap magasabbra emelkedett, a reggeli fényben fürdő hegyek megkapó látványt nyújtottak. A tó partján, az étteremben megreggeliztünk, sonkás tojásrántottát ettünk forró rumos teával. A reggeli nagyon jól esett, mindjárt kellemesebb színben láttuk a világot.

13. A Poprádi-tó

A kék úton haladtunk tovább. Igen sokan jöttek kirándulni errefelé, az úton egymást érték az emberek: úgy hallottuk, hogy ma nemzeti ünnep van Szlovákiában, és a jó idő bizonyára sokakat kicsalt a szabadba. Eleinte az erdőben haladtunk, majd a szokásos módon alkalmunk nyílt a növényzeti övek tanulmányozására: elhagytuk az utolsó fatermetűeket, és a törpefenyők között folytatódott utunk. Mintegy

háromnegyed órai járás után értünk el Tengersizem-csúcs (Rysy) felé vezető Piros út elágazásához. Itt sokan letértek a Kék útról, el tudjuk képzelni, mekkora nyüzsgés lehet fenn a Tengersizem-csúcson. Mi azonban továbbra is a Kék jelzést követtük. Kitartó menetelés után meredek sziklaoldalon felfelé kanyargó szerpentinhez értünk. Itt már törpefenyőket is elhagytuk, és ismét a zuzmólepte kőtömbök országában jártunk.

14. A csodálatos Menguszfalvi-völgyben, a törpefenyő-övezet fölött járunk

Az emelkedő után érdekes élményben volt részünk: egy igazi mormotával találkoztunk. Többen is fényképezték, és ő készségesen állt modellt (a két hátsó lábán), de 10 méternél közelebb nem engedett magához senkit. Nagyon jópofa volt, Attila is megpróbálta néhány fénykép erejéig becserkészni. Errefelé az út szerencsére könnyebb, majdnem vízszintesen halad. Innen már nehézség nélkül a Nagy-Hincó-tó partjára értünk. Itt van a Menguszfalvi-völgy felső vége, a tavat hatalmas sziklafalak zárják körbe három oldalról: olyan, mintha egy hatalmas kráter belsejében állnánk. A látvány lenyűgöző, talán ez a Tátra legszebb tava. A víz 53 méter mély, a színe pedig egészen sötét kék, olyan, mint a pesti buszok oldala.

15. A Nagy-Hincó-tó partján

A tó bal oldalán magasodik utunk célja, a Koprova-csúcs. Apró pontocskák látszottak odafenn, innen már felbecsülhettük, mi vár még ránk. A hátralevő út nem tűnt túlságosan nehéznek. Egyelőre azonban pihenőt tartottunk a tó partján, és számos fényképet is készítettünk.

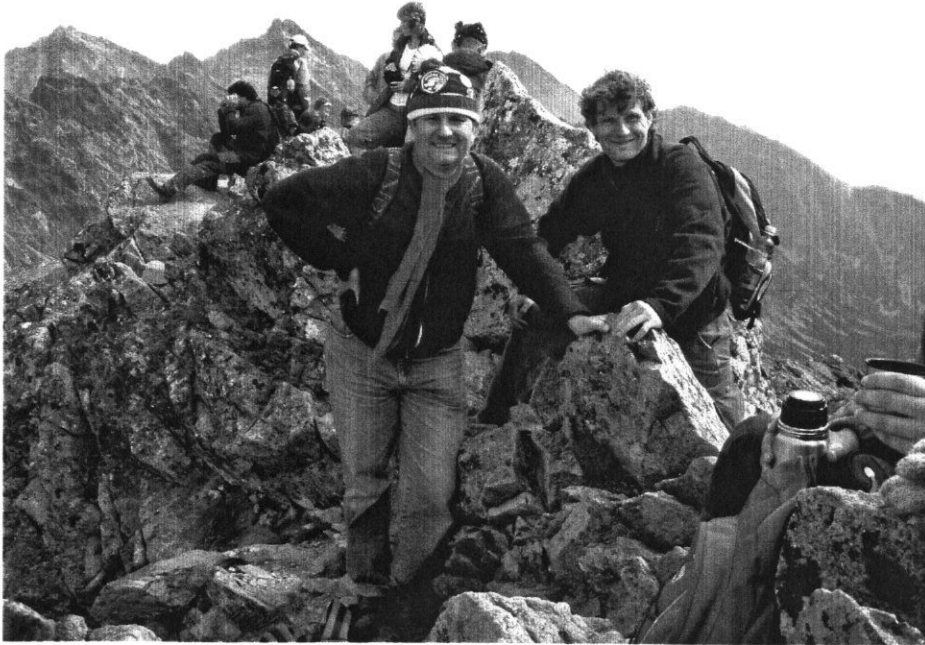
Pihenő után elindultunk az ijesztően meredek hegyoldalban felfelé emelkedő szerpentinben. Elhaladtunk a közeli Kis-Hincó-tó felett, majd mintegy 40 perc alatt felértünk a Koprova-hágóba (Koprovské sedlo, 2180 m).

Innen a Piros jelzésű út vezet a csúcsra, amely most már elég közeleink látszik. Nemsokára el is értük, és itt kellemetlen meglepetés ért bennünket: ez csak egy előzetes púp, maga a csúcs mögötte még odébb van. Némi morgolódás után folytattuk a kapaszkodást, elég kitett helyen, hol törmeléken, hol a szálkőzet rétegfejein megvetve lábunkat. Attila a tavalyi, Tengersizem-csúcsra tett túránk óta hozzászokott az ilyen kitett útvonalakon való mászáshoz, mert a tériszonya teljesen elmúlt, és rezzenéstelen nyugalommal lépkedett körülötte.

Aztán egyszer csak megláttunk magunk felett a sziklán egy piros kört felfestve: az a Piros jelzés végpontja, a Koprova-csúcs. Még némi szuszogás, és végre fenn álltunk a 2363 m magas csúcson!

16. Ahonnan jöttünk: a Nagy-Hincó-tó

Először is kezet fogtunk egymással, aztán gyönyörködni kezdtünk a tájban. Alattunk, rettentő meredély tövében, nagy mélységben sötétlett a Nagy-Hincó-tó vize.

17. Győzelem! Fenn állunk a Koprova csúcán

Keleti irányban magasodott a Menguszfalvi-hágó, távolabb a Tengerszem-csúcs és persze a többiek. A Menguszfalvi-hágóban nagy nyüzsgés volt: a lengyel oldalról felérkező kirándulókat láttuk. Némi bámészkodás után körbefényképeztük a tájat.

18. Látkép nyugat felé. A háttérben a Kriván látszik

A csúcson nem sok időt töltöttünk el, mintegy negyedórányi pihenő után elindultunk lefelé. A sziklás, gyér fűvel benőtt Koprova-hágót elérve leültünk és megettük a házigazdánk, Péter által összeállított hideg

csomagot. Ezután a kanyargós szerpentin következett, majd mintegy félóra múlva ismét a Nagy-Hincó-tó biztonságos partján álltunk (mi tagadás, a kitett helyeken való mászás után jó érzés volt újra itt állni).

A Kék úton lefelé haladva feltűnt, hogy a nap fénye fátyolosabb lett. Az égen vékony felhőket láttunk, és egy halogyűri ívdarabja is feltűnt a nap körül. Ez a jelenség akkor tűnik fel, ha a felhők nem vízcseppekből, hanem jégkristályokból állnak, és ez bizonytalan időjárást jelent: alkalmasint megváltozik az idő. Igaz, hogy a halo-jelenség feltűnése után még van időnk lejutni a hegyről (közvetlen veszély nem fenyeget), de holnapra nézve nem sok jót olvashattunk ki belőle. Az vigasztalt minket, hogy másnap úgyis hazautazunk, úgyhogy nem panaszkodhatunk az időjárásra.

Amint lejjebb értünk, a mormotát ismét ott láttuk napozni kedvenc szikláján. Attila megint megpróbálta becserkészni néhány fénykép erejéig. A mormota időnként vakaródzott, időnként pedig arrébb mászott szikláról sziklára, gondosan betartva Attilától mért 10 méternyi távolságot. A fogócska eltartott vagy 10 percig, végül a mormota megunt és eltűnt a kövek között. Szerencsére jó néhány kép készült róla.

Mialatt Attila és a mormota fogócskája zajlott, a halo-jelenség még kifejezettebb lett, a nap fénye azonban még át tudta törni a felhőket. Kellemes időben értük el a törpefenyők övezetét, majd az erdőhatárt is, és végül ismét a Poprádi-tó partján álltunk. Az órára nézve láttuk, hogy ha sietünk, elérjük azt az elektricskát, amellyel átszállás nélkül hazaérünk. Így aztán lemondtunk a menedékház kényelméről, és nagy sebbel-lobbal lesiettünk a megállóhoz, ahol aztán még néhány percet várunk is kellett az elektricskára.

Szerencsére ülőhelyet is találtunk, és még jóval vacsoraidő előtt hazaértünk, fáradtan, de diadalmasan. Túránk során 17 km távolságot tettünk meg, a szintkülönbség 1100 méter volt.

Míg mi a hegyeket jártuk, addig a lányok Poprádot tekintették meg. Városnézés, sétálóutca, majd boltok következtek, és megebédeltek. Délután visszautaztak szálláshelyünkre. Így végződött az utolsó teljes napunk.

2006. 09. 17., vasárnap

Eljött a hazautazás napja. A halo-jelenség nem okozott csalódást az időjárás tekintetében: reggel borús időre ébredtünk, sőt, az eső is esett, igaz, ez később elállt. Attila és Andi Ótátrafüredre utazott vásárolgatni. A többiek sétálással, olvasással töltötték el a délelőtti. Később az idő kezdett kijavulni, délfelé kisütött a nap is.

Aztán ütött az indulás órája. Utoljára hallgattuk az „oznastye oznacsovacsí”-t, és a vonat indulása előtt másfél órával a vasútállomáson voltunk. A várakozás elég unalmas volt, de végül nagynehezen eljött az idő: a vonat pontos időben érkezett Pozsony felől. Mivel helyjegyünk volt, ülőhelyünket elfoglalhattuk és kényelembe helyezkedtünk.

Aztán az ablakból még szemmel követtük az egyre távolodó hegyeket, próbálgattuk felismerni a csúcsokat. Végül a látvány beleveszett a párába, és csak az emlék maradt a Tátrából. A kalauz időnként megjelent, de ezt leszámítva nyugodtan utaztunk.

Az alkonyat érkezésével egyidőben léptük át a határt Hidasnémetinél. Jó érzés volt ismét hazai földön járnunk. Vonatunk pontos volt, a menetrend szerint 22:15-re beértünk a Keleti pályaudvarra: utunk véget ért.

Monte Rosa

Írta: Makács Gábor

2006.08.05-2006.08.11

Első nap

A tervezett öt fő helyett csak négyen indultunk szombat hajnalban Budáról. A hegyekhez közeledve az időjárás egyre rosszabbra fordult és a felhőzet se volt túl szép. Az utolsó ötven kilométeren folyamatosan szakadt az eső, de beérve a völgybe szerencsére elcsendesedett. Terveink szerint még világosban ideértünk és rögtön neki is láttunk alvóhelyet keresni. Az első szóba jöhető helyet 1100 méter körüli magasságban találtuk egy kőbányában, de úgy döntöttünk, hogy ez még messze van a felvonótól (Stafalle falu 1823 m), így közelebbi táborhely keresésével próbálkoztunk. Ez kevés sikerrel járt, így végül maradt a bánya. Estére már az idő is kitisztult egy kicsit. Térkép mellett megvitattuk a további terveket. Végül azt a változatot választottuk, hogy kocsival fölmegyünk a kabinos felvonó parkolójába, majd a felvonóval az első állomásig (2342 m), innét pedig gyalog megyünk tovább. Az előírányzott célmagasság másnapra 3000 méter volt.

Második nap

Hajnali kelés, majd reggeli után indultunk fölfelé. A kocsiból láttuk meg először a messzi havas csúcsokat. Gondosan összepakoltunk és már fent is voltunk a felvonó első állomásánál, ahonnét gyalog már sokkal lassabban haladtunk. A zsákok igen nehezek voltak. Nekem kb. egy óra gyaloglás után jutott eszembe, hogy mintha a kolbászos zacskót lent felejtettem volna a kocsiban. Ez sajnos az első pihenőnél be is bizonyosodott, így minden „ehető” kajám lent maradt a kocsiban (kolbász, szalámi, sajt). Kicsit mérges voltam. Lassan haladtunk fölfelé, ráadásul délben egyre több aggasztó felhő jelent meg a távolban. Délután két óra körül értük el a 3050 méteres magasságot, ahol szerencsére remek táborhelyet is találtunk. Mivel pár kilométeres távolságban szakadó esőt láttunk, így azonnal a sátorállítással kezdtünk. Itt már éreztem a magasságot: hirtelen föl akartam emelni egy nagyobb sziklát, amibe úgy beleszedültem, hogy csak na. Ekkor tudatosult bennem, hogy röpke hat óra alatt emelkedtünk 2000 métert. Tibinek pedig a feje fájt este. Az eső szerencsére nem jött át a szomszéd gerincen, így nekiálltunk vizet tisztítani -a szomszéd pocsolyából- és főzni. Estére már fagypont alá süllyedt a hőmérséklet és föltámadt szél közepette már a hó is szállingózott. Nem aludtam túl jól. Hajnalban arra ébredtem, hogy fázok. Ezen igen elcsodálkoztam, mert az új pehely hálózszakom volt nálam, amiben 1000 g pehely volt (ez sok). Nem akartam elhinni, hogy ilyen hideg van, vagy talán beteg vagyok, vagy a magasság? A hőmérőre nézve -2 fok volt a sátorban (ami nem hideg), így végképp nem értettem a dolgot, de összehúзва megpróbáltam tovább aludni. Reggel aztán kiderült a dolog. Azért fáztam ugyanis alulról, mert leengedett a matracom, így gyakorlatilag hőszigetelés nélkül voltam alulról. Kicsit aggódtam, mert ha lyukas, az magasabban még rosszabb lesz rám nézve.

A csapat

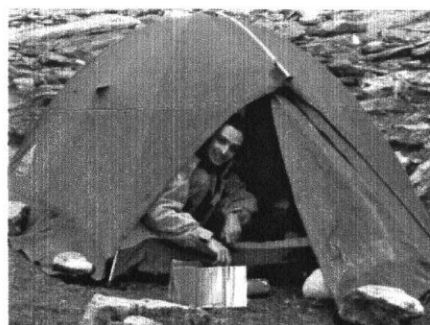
Felfele szép az idő

Az eső

Vízisztítás

Főzés

A tábor

Harmadik nap

Reggel szép tiszta időre ébredtünk, így próbáltuk a napon megszáritani a jeges/párás sátrakat. Kényelmes reggelizés után útnak indultunk a Gnifetti ház felé. Az volt a terv, hogy valahol a ház közelében próbálunk meg sátrazni a gleccseren. Erre a szakaszra bevállaltam a kötél cipelését, mert fölfele jobban szeretek nagyobb súllyal menni, mint lefele, ennek következtében már igen komoly súlya volt a zsáknak. Útközben megpihentünk a Mantova háznál 3500 méteren. Itt már látszott, hogy a Tamás nem nagyon bírja a tempót. A házhoz való fölmenetel kész szenvedés volt a kőlabirintusban. A végén volt egy fellépés (legalábbis amerre a Janival mentünk), ahol másfél méterre kellett fölkapaszkodni rendes lépés nélkül zsákkal a hátamon. A Gnifetti házhoz az utolsó szakaszt már gleccseren tettük meg, de még felszerelés nélkül. Tibi jól előrement és mire odaértünk a Janival már kész tények elé állított minket, hogy hol fogunk sátrazni. Sok lehetőség ugyanis nem volt. Így a háznak is otthont adó sziklatömb ÉK-i végében állítottuk föl a tábort 3650 méteren. A körülményekhez képest kényelmesen elrendezkedtünk majd nekiálltunk vizet forralni. Sajnos beigazolódott a tegnapi esti félelmem is a matraccal kapcsolatban, így a Tibi hátizsákjának a hátában lévő kis polifoam darabot tettem még a derekam alá, hogy legalább ne annyira fagyjak meg. Nem volt túl komfortos, de a -5 fokot bírtam vele, ami a sátorban volt éjjel. Tamásék felderítették a házat, ahol találkoztak még egy magyar partival, akik elmondták, hogy a Piramide Vincent-re nem érdemes egy napot szánni, meg hogy a Lyskamm nem nehéz, csak föl kell rá menni. Így ennek megfelelően másnapra a Lyskamm volt a cél 6 órai indulással tervezve.

Táborbontás és szárítkozás

Háttérben a P. Vincent

Az utolsó gleccser a táborig

A Tábor

Kilátás a Mont Blanc-ra

Negyedik nap

Minden csonttá fagyott az éjjel. Hajnali készülődés, kis szerencsétlenkedés- a bekötéssel, ki hol lesz a kötélén satöbbi. Eléggé nagy volt a forgalom a háztól fölfelé a gleccseren, így haladni kellett nekünk is. Ahogy haladtunk fölfelé egyre jobban jött föl a nap, de mi egyre jobban fáztunk. A szél is fújt rendszeresen. Nem volt -5 foknál hidegebb, de a Tamás miatt igen lassan haladtunk. Úgy 9 óra körül bekentük az arcunkat is napkrémmel, de mint utólag kiderült már későn, ugyanis a hó annyi UV-t visszavert az arcunkra reggel hat és kilenc között (pedig hátulról sütött), hogy estére mindannyiunknak szétégett a szája és az orra. A Lyskamm előtti K-i nyeregben álltunk meg pihenni és enni valamit (ca. 4200 m). Abban állapotunk meg, hogy a Tamás nem jön föl velünk a csúcsra, mert valószínűleg nem bírja, így hárman mentünk tovább. A gerinc egyre meredekebb és kitettebb lett. Ráadásul még szembe is jöttek. Én még nem voltam ilyen kitett helyen, így magamban eléggé elfogott a majré. Balra, jobbra ezer méteres mélységek, erős szél, mi meg ott egyensúlyozunk egy negyven centi széles gerincen hárman összekötve és még az akklimatizáció se volt tökéletes. Hát egy pár dolog átfutott az agyamon. Szép lassan haladtunk fölfelé, a legkitettebb részeken nem is mertem körbenézni, csak mentem és folyamatosan a magasságmérőt néztem, hogy mennyi van még hátra. A csúcsra érésnél (K-i csúcs 4527 m) már csak az volt nagyobb megkönnyebbülés, amikor visszaértünk a nyeregbe. Lefele menet minden bajom volt a szememmel, mert nem volt rendes gleccserszemüvegem, a nap meg rettenetesen vakított. Ide már kevés volt egy „sima” napszemüveg. Leérve a táborba alig bírtam enni valami, a fejem is zúgott, de a többiek se voltak túl jól. A magasságot talán a Tamás bírta a legjobban. A házban azért megitta mindenki a maga sörét. Másnapra nem terveztünk előre semmit, mert eléggé ki voltunk.

Tömeg felfelé

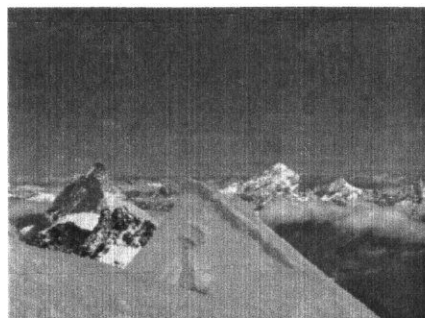
A gerincen

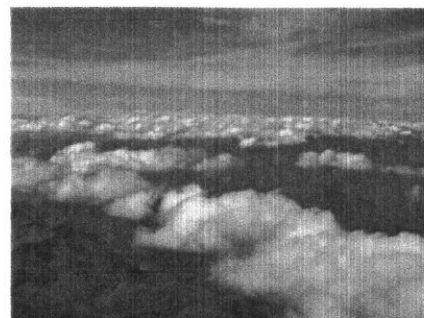
Visszanézés a gerincre

Meredeken föl

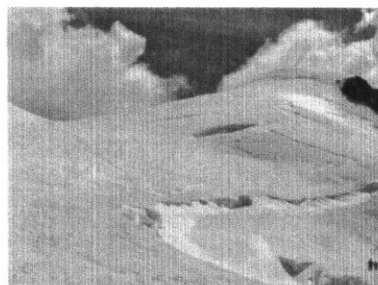
A csúcson (baloldalt a Matterhorn)

Felhők felett.

Ötödik nap

Visszagondolva az előző napi útra, lehet hogy nem A Lyskammal kellett volna kezdeni. Éjszaka komoly szélvihar volt, amiből én nem sokat éreztem, annak ellenére, hogy úgy éreztem, hogy nem aludtam jól. Kényelmes kelés és reggelizés után úgy döntöttünk, hogy megyünk egy rövidebbet. A cél mindössze a Piramide Vincent volt (4215 m). Úgy tíz óra körül indultunk neki az útnak, de fölfele menet a Tamással gondok adódtak, ugyanis továbbra se bírta megállás nélkül még a leglassabb tempót se, így úgy döntöttünk, hogy jobb ha visszafordul a táborba. Egyenletes tempóban kényelmesen értünk föl a csúcsra, amire tényleg csak föl kellett menni. A tegnapihoz képest sokkal jobban éreztük magunkat, és mivel idővel is jól álltunk ezért úgy döntöttünk, hogy nem megyünk még vissza a táborba, hanem célbavesszük a Balmerhorn-on lévő Giordano bivakházat és szobrot (4167 m). Janival fölkapaszkodtunk a függőleges sziklafalon, hogy benézzünk a bivakházba, ami eléggé lesújtó látvány volt, ugyanis tele volt szeméttel és bűdös is volt rendesen. Nem szíves töltöttem volna el ott egy éjszakát sem. Arról nem is beszélve, hogy nagyzsákkal a föl- és lejutás is nehézkes, nem árt hozzá kötélbiztosítás. Mivel idővel még mindig jól álltunk, ezért továbbmentünk a Ludwigshöhe-re (4272 m), majd visszafelé a Cponnero-ra (4322 m). Erre eléggé meredek vízjég fal vitt fel, amin csak a Tibi ment föl, de a csúcs eléréséhez kötéltechnika is kellett volna még. Így két-három négyezressel tértünk vissza a táborba, és persze megint jól elfáradtunk. Tamás a táborban forralt fizet és főzött levest is, így gyorsan ehettünk valami meleget.

Útban a P. Vincent

A csúcson (háttérben a Lyskamm)

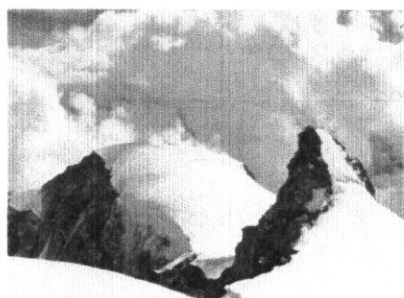

Bivakház a szoborral a Balmerhorn-on

Útban a Ludwigshöhe-re

Cponnero a vízjéggel

Gleccserhasadék

Zerge

Hatodik nap

Mivel kellően elfáradtunk, így megszavaztuk a lemenetelt a hegyről. Ráadásul egy könnyebbik utat néztünk ki, hogy a felvonó felső állomásáig (ca .2800 m) megyünk csak gyalog és onnét a felvonóval megyünk le. Az indulás sajnos nem volt olyan egyszerű, ugyanis a sátrak teljesen belefagytak a jégbe és több, mint egy órába telt mire jégcsákánnyal és melegvízzel ki tudtuk szabadítani őket. A lemenetel se sikerült túl egyszerűre. Eléggé sziklás volt a terep, ráadásul indulás előtt a térképet se néztük meg rendesen –ez hiba volt-, így odaértünk egy felvonóhoz, amire mindenki azt hitte, hogy már ott vagyunk. Engem kivéve, mert ennyit nem téved a magasságmérőm. Az ugyanis 3200 métert mutatott és erősködtem, hogy ez nem az lesz, ami nekünk kell. Sajnos a sejtésem be is igazolódott, és a térkép alapján még egy nyergen is át kellett mennünk, ami a valóságban még rosszabb volt, mint a térképen. Már-már klettersteig jellegű volt. Mesterséges lépésekkel és kapaszkodókkal. Eléggé gyötrelmes volt a nagyzsákkal. Mire végre odaértünk a jó felvonóhoz már az eső is szemerkélt. A hideg szeles időben több, mint egy órát kellett várni mire beindították. Innét már majdnem egyenes út vezetett hazáig. Ausztriában még megálltunk és aludtunk egyet valahol a Wörti tó környékén vadkempingezve.

Sziklás az út

Lefelé

Már lent

Részvevők: Bacsa János, Dimény Tibor, Makács Gábor, Szádócki Tamás